

Pécsi Mezőszél Utcai Általános Iskola

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Készítette:

Wellisch Katalin intézményvezető

Hatályba lépés időpontja:

2017. szeptember

Kiegészítve: 2018.

MOTTÓ

„... Azt hiszik, hogy a könyv arra való, hogy az ember a tartalmát bepréssze a fejébe. Nézetem szerint a fej gondolkodásra való. A könyv pedig arra, hogy ne kelljen mindent fejben tartani. A fejemet használhatom sokkal jobb dolgokra, például gondolkodásra. De ha a fejemet megtöltöm szecskával, mindenféle adattal, akkor nem tudom használni semmire sem.

Az én nézetem szerint az agy gondolkodásra való, és nemcsak gondolkodni kell, hanem élvezni, látni a szellemi élet nagyszerűségét, az örömeit is. A tudományokat át kell élni. Mindent meg kell élni, teljesen fel kell olvadni benne, így lehet szeretni igazán a tudományt. Az a sok adat, amit az ember fejébe belepréssenek, úgyszólván elpárolog, abból semmi sem marad, azt az ember mind elfelejti. Ami megmarad, az a tudomány vagy a művészet vagy a szépség szeretete. A probléma megoldásának vágya, a tettere készség, ezek az egyéni kvalitások fontosak. A szellemi éhség, az a fontos, ez azután megmarad az egész életben. Akkor tovább táplálom az agyamat tudással és problémákkal!”

Szent-Györgyi Albert

Tartalom

<u>BEVEZETÉS</u>	2
<u>Preambulum</u>	3
<u>Jövőképünk</u>	4
<u>Az iskolánk</u>	5
<u>Küldetésnyilatkozat</u>	7
<u>AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA</u>	11
<u>1. A nevelő – oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai</u>	11
<u>1.1. Alapelvek</u>	11
<u>1.2. Nevelési-oktatói célok</u>	12
<u>1.3. Feladatok</u>	14
<u>1.4. Az iskolánk funkció-, érték-, cél- és feladatrendszere</u>	15
<u>1.5. A nevelő – oktató munka eszközei, tanítás –tanulása</u>	20
<u>1.6. Jó gyakorlatok beépítése</u>	24
<u>2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</u>	25
<u>2.1. Kiemelt fejlesztési feladatok</u>	27
<u>3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</u>	30
<u>3.1. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai</u>	31
<u>3.2. Alkalmazott módszerek</u>	34
<u>3.3. Kooperatív tanulás</u>	35
<u>3.4. Az iskola működése környezeti- és egészségnevelés szempontjából</u>	36
<u>4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok</u>	48
<u>5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnökök feladatai</u>	50
<u>6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység</u>	58
<u>6.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység</u>	58
<u>6.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program</u>	60
<u>6.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység</u>	60
<u>6.4. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása</u>	62
<u>6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység</u>	63
<u>7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje</u>	64
<u>8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel</u>	65

<u>9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata</u>	68
<u>10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai</u>	68
<u>11. A felvételi eljárás különös szabályai</u>	69
<u>11.1. Az első osztályosok beíratása</u>	68
<u>11.2. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei</u>	70
<u>11.3. Általánostól eltérő továbbhaladás</u>	71
<u>11.4. Felmentés</u>	71
<u>11.5. Kilépés iskolánk oktatási rendszeréből</u>	72
<u>HELYI TANTERV</u>	73
<u>12. A választott kerettanterv megnevezése</u>	73
<u>13. A választható órakeret</u>	76
<u>14. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei</u>	76
<u>15. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása</u>	79
<u>16. A mindennapos testnevelés</u>	81
<u>17. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógus választásának szabályai</u>	81
<u>18. Projektoktatás</u>	82
<u>19. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések</u>	83
<u>20. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái</u>	85
<u>21. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai</u>	90
<u>22. A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei</u>	94
<u>23. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek</u>	96
<u>24. Az iskolai egészségnevelés és környezeti nevelés elvei</u>	96
<u>25. A tanulók jutalmazásának, magatartás és szorgalmának értékelési elvei</u>	107
<u>Érvényességi rendelkezések</u>	111
<u>Legitimációs lap</u>	112

BEVEZETÉS

A Magyarországon végbement változások döntően befolyásolják az oktatást is. A tudomány és a technika rohamos fejlődése az oktatásban is megköveteli a hatékonyabb működést. A megvalósítás csak a módszertani kultúra megújulásával, az alulról építkezés lehetőségével érhető el.

Jelenleg a munkánkat meghatározó legfontosabb jogszabály a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, amelynek célja olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevel. Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.

Iskolánk pedagógiai programja a törvénynek megfelelően, a helyi igényeket, az iskola használóinak érdekeit figyelembe véve készült. Hisszük, hogy a minőség-elv alapján működő, és az iskolahasználók igényeit képviselő, a „vállalkozók” szakmai és erkölcsi felelősségére építő iskola keresett, elismert és időtálló lesz.

Stratégiáink hosszú távú célokat tartalmaznak, a program a célokhoz vezető utat vázolja fel. A megfogalmazott feladatok végrehajtását, eredményességét folyamatosan ellenőrizzük.

Preambulum

Név: Pécsi Mezőszél Utcai Általános Iskola

Rövid név: Mezőszél

Az iskola székhelye, címe: 7623 Pécs, Mezőszél utca 1.

Telefon: 72/ 314-012

Az iskola fenntartója: Pécsi Tankerületi Központ

Fenntartó székhelye: 7621 Pécs, Színház tér 2.

Az iskola beiskolázási körzete: a körzeti utcajegyzék alapján

Intézményvezető: Wellisch Katalin

Az intézmény OM azonosító száma: 027249

Az iskolai tanulócsoportok száma: 16 osztály

Az alapítás éve: 1972

Köznevelési és egyéb alapfeladata:

Általános iskolai nevelés, oktatás

Nappali rendszerű iskolai oktatás

Alsó tagozat, felső tagozat

Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása

Napközi otthon, tanulószoba

Iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel

Képzési idő: 1-8. évfolyam

Magasabb óraszámában: az idegen nyelv oktatása

Szerezhető végzettség: 8 osztályos általános iskolai (alapfokú) végzettség

1. számú melléklet: Szakmai alapidokumentum

Jövőképünk

A Pécsi Mezőszél Utcai Általános Iskola váljon a város, majd a dél-dunántúli régió meghatározó partnerközpontú, minőségorientált közoktatási intézményévé.

Iskolánk hírneve átlépte városunk határát. Ezért arra törekszünk, hogy a régióban és a város iskolái között kivívott előkelő helyünket megőrizzük, hírnevünket tovább öregbítsük. A megszerzett tudásunkat a régióban, az országban és az országhatáron túl is tovább adjuk. Ez a hírnév arra kötelez bennünket, hogy ne csak a beiskolázási körzetből, hanem a város egész területéről, valamint vonzáskörzetéből is – lehetőségeink szerint – fogadjuk a hozzánk jelentkező, minket választó diákokat és családjaikat.

Intézményünk tárt kapokkal várja mindazokat a diákokat, leendő kollégákat, munkatársakat, akik elfogadják az általunk képviselt és közvetített értékeket, és szívesen azonosulnak velük.

Célunk, hogy megőrizzük és fejlesszük a magas színvonalú idegen nyelvoktatásunkat, megfelelő szintre juttassuk tanulóink képességeit, készségeit. Törekszünk nemzetközi kapcsolataink bővítésére (partneriskolák keresése, nemzetközi projektekhez való kapcsolódás).

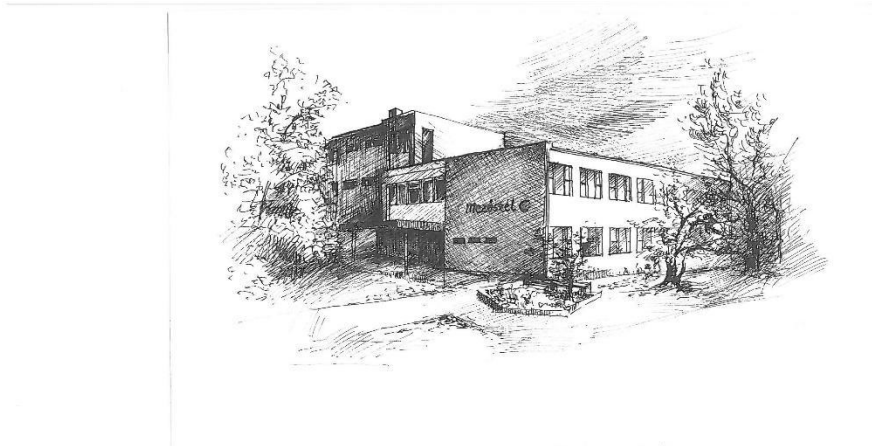
Az Európai Unió integrációból adódó lehetőségeket – pályázatok, oktatási-nevelési projektekben, minőségfejlesztési projektekben való részvétel, idegen nyelvhasználat mind a diákok, mind a tanárok számára – a jövőben a leghatékonyabb módon igyekszünk majd kihasználni. Ennek megvalósításához lehetővé tesszük a kollégák szakmai fejlődését, továbbképzését.

Törekszünk az egészséges munkakörnyezet megteremtésére és ebben a fejlett szervezeti kultúra működtetésére.

Működésünk alapjául a partneri igényeket figyelembe vevő, azokat lehetőségeink (gazdasági, infrastrukturális, humán vonatkozásban) és legjobb tudásunk szerint kielégítő szolgáltatás kínálat biztosítását és fejlesztését tekintjük.

Oktató-nevelő munkánkat demokratikus iskolai légkörre építjük.

Az iskolánk

Iskolánk a város középpontjában, busszal, kocsival jól megközelíthető, négyszintes házak között, füves udvarral körülvett helyen van.

Tanulóink zöme a környéken működő három óvodából érkezik, de a város minden részéről és a város környékéről is kapunk kérvényeket.

Iskolánk tanulói 16 osztályba járnak, az osztályok átlagléttszáma 24. Az alsósok 8 napközis csoportban töltik a délutánt, a szülők kérésére tanulószobát is működtetünk.

A beiskolázási mutatóink jók, évek óta 100%-os. Végzett tanulóink többsége általában gimnáziumokban folytatja tanulmányait, sokan választják az emelt szintű angol tagozatot.

Testületünk megújulásra képes, fogékony az „újra”, lelkes az innovációkban. Ennek elismerésére kaptuk a város ünnepi közgyűlésén a Pro Communitate emlékérmet.

A szülők zöme igényes, törődő, érdeklődő, határozott elképzelésük, elvárásuk van az ún. „jó” iskoláról. Nagy részük értelmiségi, illetve vállalkozó.

Véleményüket nem csak a törvény kínálta esetekben kérjük ki. Bevonjuk őket az iskolai folyamatokba, a tanév során többször tartunk Szülői Fórumot.

Iskolafejlesztési programjainkban kiemelt szerepet kap:

- a külső és belső partnerek igénye
- kompetenciafejlesztés (új tanulásszervezési formák, eljárások, IKT-val segített oktatás)
- a pedagógusok és tanulók team munkája
- következetes menedzsment.

Az iskola működésében érvényesítjük:

- kommunikációs (szóbeli, írásbeli, idegen nyelvi, digitális) képességek kialakítását, fejlesztését,
- gondolkodási képességek (problémamegoldás, tanulni tudás) folyamatos erősítését,
- személyes minőségek (felelősség, önértékelés, társas megértés, empátia, alkalmazkodó képesség, önirányítás, önkontroll, tisztesség, őszinteség, erkölcsi tartás) kialakulásának biztosítását.

A nevelés értékrendszerének alakításában fontosnak tartjuk:

- támogatandó alapnak tekintjük a tanulóknak meglévő érdeklődést
- segítünk a tanulásban elakadóknak, nem mérjük a tanulmányi kudarcot a rangsor kedvéért (a formatív értékelés előtérbe helyezése)
- törekszünk az állandó önértékelésre, szolgálva a tanulók önkiteljesedését (reális énkép)
- a pozitív lépéseket, eredményeket elismerjük, jutalmazzuk
- a célok elérése érdekében szervezünk versenyeket is, azonban az együttműködést tekintjük fontosabbnak
- a pedagógus az osztályban nem csupán vezető, irányító, hanem – és elsősorban – segítő, támogató személy
- a pedagógusszerep bővülése: csapat moderátor, facilitátor.

Küldetésnyilatkozat

„Az iskola feladata a tudásvágy életben tartása, a tanulás szeretetének, a személyes fejlődésnek és a folytonos javulásnak ápolása. Bátorítani az egyén képességeinek folyamatos fejlődését, érdeklődésének kiszélesítését, személyiségének kibontakoztatását.”

J. J. Bonsting

Olyan iskolát kívánunk működtetni, ahol diákjainkat megtanítjuk gondolkodni és felvértezzük őket az egész életen keresztül tartó tanulás képességével; valamint olyan tudással, mely segíti őket a világ megismerésében, megértésében.

Hisszük, hogy minden gyerek képes sikereket elérni és mi mindent megteszünk azért, hogy diákjaink sikeresek legyenek.

Célunk:

- Olyan szabad, független személyiségek, egyéniségek nevelése, akik:
  - reális önismerettel rendelkeznek, s tisztában vannak a céljaik eléréséhez szükséges alapvető módszerekkel;
  - képesek az önmegvalósításra, a közösségi élet különböző színterein való sikeres együttműködésre társaikkal, az élet szeretetére, embertársaik elfogadására és tiszteletére.
- Olyan korszerű műveltségkép és értékrendszer kialakítása, mely a tanulókat felkészíti, és alkalmassá teszi az őket körülvevő természeti és társadalmi környezet viszonyrendszerének megértésére, az aktív cselekvési rendszerek felismerésére.
- Diákjainkban kialakítani az egész életen keresztül tartó tanulás képességét.
- Segíteni diákjainkat – képességeik szerint – abban, hogy megfelelő középiskolába nyerjenek felvételt, ahol a számukra kedvező tevékenység által gazdagíthatják tovább személyiségüket és közösségüket.
- Tanulóink képessé váljanak az informatikai eszközök és e-források önálló, célirányos használatára, az önálló ismeretszerzésre.

Céljaink eléréséhez folyamatosan és eredményesen együttműködünk partnereinkkel; sokrétű oktatási, nevelési stratégiát alkalmazunk és olyan pozitív környezetet,

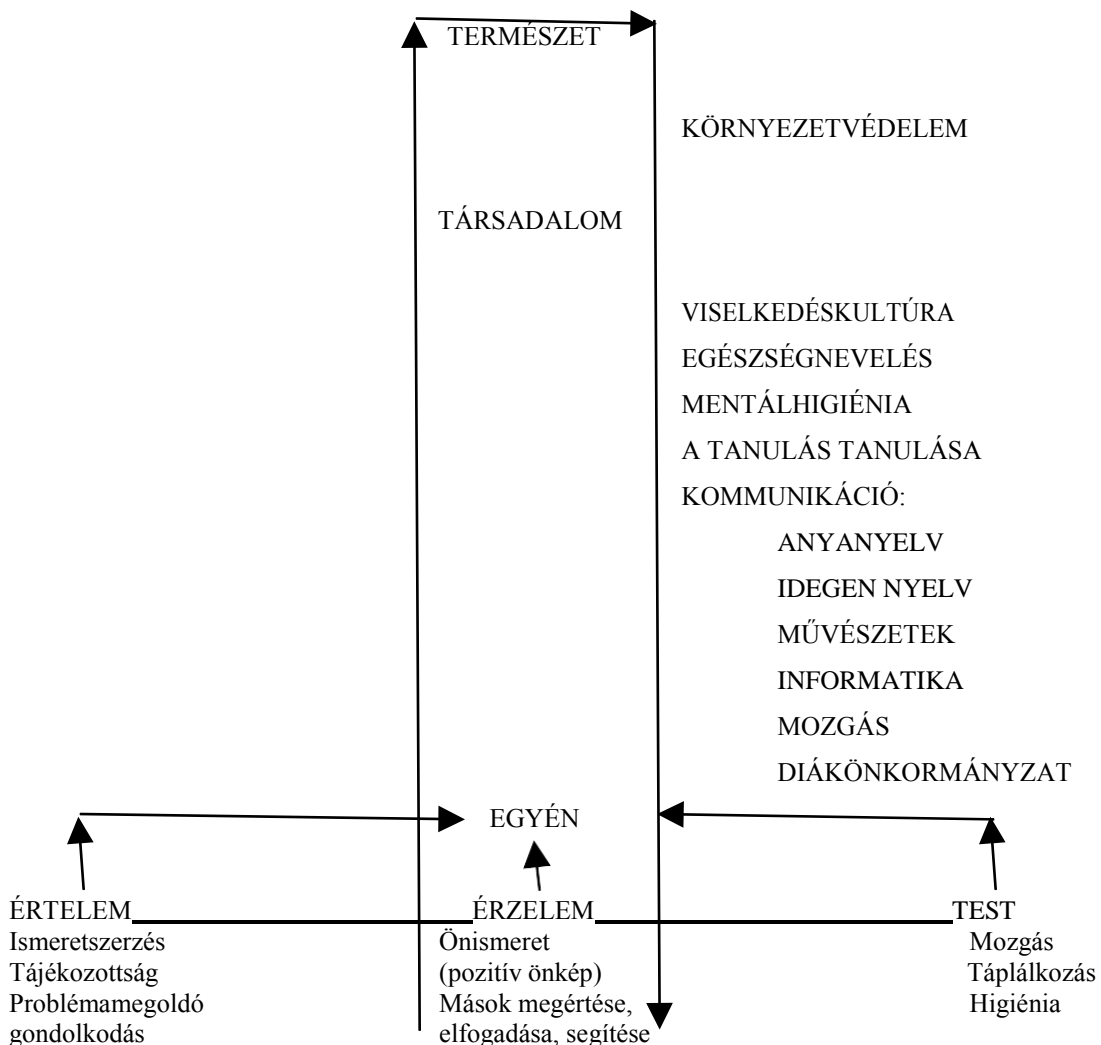
demokratikus légkört igyekszünk teremteni, ahol mindenki – tanár és diák egyaránt – jól érzi magát.

Az iskola összetartó közösségének tagjai osztoznak egymás sikereiben, problémáiban és egymást segítve hoznak döntéseket.

A képzett, energikus, pozitív szemléletű tantestület elkötelezte magát a folyamatos fejlődés mellett.

Az iskola feladatrendszer

A feladatrendszer az iskolát, mint szocializációs színteret értelmezi.

Az iskola nevelési programja

1. A nevelő – oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Alapelvek

Iskolánk nyolc évfolyamos általános iskola, nappali tagozatos oktatást végez, melynek során elsajátíttatja a tanulókkal az általános műveltséget megalapozó készségeket, képességeket. Betölti általános és az intézmény specifikumát jelentő funkciót.

Fontosnak tartjuk, hogy partnereinkkel együtt, megelégedésükre lássuk el az oktató-nevelő munkát; hogy az iskolahasználók magukénak érezzék intézményünket; hogy a tanulóink szívesen járjanak a „mezőszél”-be: mert nyugodt, szeretetteljes légkört biztosítunk; mert képességeikhez mértén értékeljük tevékenységüket; mert egyéni fejlődésük fontos; odafigyelünk a tehetségekre; képességeik, készségük fejlesztésével juttatjuk tudáshoz őket.

Törekszünk a kompetenciaalapú oktatás minél szélesebb körű elterjesztésére. Kompetenciaalapú oktatásnak a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük. A kompetencia egy képesség és egy adott területen való jártasság ötvözete, valamint egy adott területen jelentkező követelmények magas szintű teljesítése.

Nevelési alapelveink: egyenrangúság, következetesség, tapasztalatszerzés, motiváció elve; vallási- világnézeti semlegesség; a gyermek mindenek felett álló érdeke.

Didaktikai alapelvek: rendszeresség, fokozatosság, szakszerűség, életkori sajátosságok figyelembevételének elve, személyes tapasztalatszerzés és tanulói öntevékenység elve, konkrétumok és absztrakciók egységének elve.

- Tevékenységközpontúság – problémaközpontúság – felfedezettő tanítási-tanulási gyakorlat
- Módszertani sokszínűség – változatos munkaformák alkalmazása – koordináló, segítő, támogató tanári attitűd

- Differenciálás – egyéni képességfejlesztés az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében (tehetséggondozás - hátránykompenzálás párhuzama)
- Életszerű, élet közeli ismeretek közvetítésére épülő fejlesztés
- A tudáshoz való egyenlő hozzáférés elve

Értékrendszer

Egy iskola pedagógiai programjából nem maradhat ki az „emberkép” kérdése. Értékrendszerünket az „Emberi jogok egyetemes nyilatkozatát” és a „Gyermekek alapvető jogainak és szükségleteinek nemzetközi chartáját” figyelembe véve dolgoztuk ki. Fontosnak tartjuk: - az értékeket úgy kell megismertetni a gyerekekkel, hogy megtanulják a pedagógusoktól, hogyan kell azoknak a gyakorlatban érvényt szerezni. Az iskola pedagógusai képviselik és közvetítik a pedagógiai programban meghatározott értékeket.

1.2 Nevelési-oktatási célok

Amikor iskolánk nevelési-oktatási célrendszerét meghatározzuk, figyelembe kell vennünk a gyereket, aki iskolánkban tanul, figyelniük kell a jelenére, de céljaink a jövőjére is irányulnak, a majdani emberre, akinek az itt tanultak birtokában kell megállnia a helyét. A célok meghatározásánál fel kell tennünk a kérdést:

– Milyen legyen az a tanuló, aki iskolánkban tanul, és milyen legyen az iskolánkat végbizonyítvánnyal elhagyó serdülő?

Célunk:

- Olyan korszerű műveltségkép és értékrendszer kialakítása, mely a tanulókat felkészíti és alkalmassá teszi az őket körülvevő természeti és társadalmi környezet viszonyrendszereinek megértésére, az aktív cselekvési lehetőségek felismerésére.
- Olyan szabad, független személyiségek, egyéniségek nevelése, akik reális önismerettel rendelkeznek, s tisztában vannak a céljaik eléréséhez szükséges

alapvető módszerekkel, képesek az önmegvalósításra, az élet szeretetére és tiszteletére, képesek a megszerzett tudást alkalmazni, motiváltak az élethosszig tartó tanulásra.

- Olyan emberek nevelése, akik a munkába álláshoz, az élethez és a korszerű műveltség megszerzéséhez elengedhetetlenül szükséges kulcskompetenciákat sajátítanak el, mint anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, matematikai és természettudományos kompetencia, digitális kompetencia, a hatékony, önálló tanulás.

A hozzánk érkező leendő elsősök szülei azzal indokolják választásukat, hogy azt hallották a „Mezőszél” jó iskola. Alapvető célunk, hogy ezt a meggyőződést, hírt megőrizzük.

Célunk, az egész életen át tartó tanulás elterjesztése; az iskolánkban folyó tevékenységeknek a kompetencia-alapú nevelés, oktatás, képzés irányába való fejlesztése; a digitális kultúra oktatási eszközrendszerének alkalmazása a tanórai és tanórán kívüli munkában.

Ezekon felül célunk:

- Pozitív tanulási attitűd kialakítása, fenntartása
- A tanulási motiváció kialakítása, fenntartása
- A tanulási kudarcok, lemorzsolódás megelőzése
- Az egyéni képességek optimális fejlesztése
- A tanulók felelősségvállalásának megalapozása, fejlesztése
- Az életkori sajátosságok figyelembevételével a tanulók kreativitásának fejlesztése

Tanulóink már az általános iskolában szerezzék jártasságot az informatika, a számítástechnika terén, alakuljanak ki és fejlődjenek digitális készségeik.

1.3 Feladatok

A célok elérése érdekében szükséges a pedagógiai kultúra átalakulása. A ma jellemző frontális és zömmel lexikális ismeretközlő eljárásokat fokozatosan fel kell váltania az iskolarendszer egészére kiterjedő, kompetencia alapú nevelési, oktatási módszertannak.

Feladatunk:

- A tanulók bevonása saját tanulási folyamataikba
- Változatos oktatásszervezési – és munkaforma alkalmazása (projekt, témahét, kutató munka) a tanulók aktivitásának biztosítása érdekében
- Érzékszervi tapasztalásra építő ismeretszerzés, készségfejlesztés – tevékenységközpontú pedagógia gyakorlati alkalmazása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása a tanulási motiváció kialakítása, fenntartása érdekében
- Az ön - és csoportértékelés gyakorlati alkalmazása, szerepének növelése a tanulók értékelésében
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő tevékenység szervezés, módszerválasztás
- A gyermeki személyiség ismeretére alapozott egyéni fejlesztés, a képességek egyéni kibontakoztatása
- Eredményes és hatékony tanulási módszerek és technikák elsajátíttatása
- Az IKT technikák alkalmazása, elsajátíttatása
- Az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése az intézmény pedagógiai gyakorlatában

Pedagógusaink az iskolai és az iskolán kívüli programokban jól kihasználják az IKT-ban rejlő lehetőségeket.

Pedagógusaink feladata megismerni és megismertetni az új IKT eszközök használatát, hogy képessé váljanak alkalmazásukkal az önálló ismeretszerzése, az információk elérésére.

Az iskola feladata tanulóinkat megtanítani gondolkodni, olyan tudást biztosítani, amelyet

a világ megértésére használnak, az alapvető képességek, készségek fejlesztésével olyan kompetenciák kialakítása, melyekkel minden élethelyzetben boldogulnak. (Előtérbe helyezve a NAT kiemelt kompetenciáinak fejlesztését.)

Alapvető készségek: írás-olvasás, szövegértés-szövegalkotás, számolási készség, modern és releváns ismeretek és megértés.

Gyakorlati készségek: problémamegoldás képessége, az IKT használata, a digitális kompetencia kialakítása, fejlesztése.

Társadalmi készségek: kommunikáció, másokkal együtt dolgozás sokfajta kultúrában, idegen nyelveken.

Egyéni készségek és értékek: felelősségérzet, érzelmi intelligencia, vállalkozói hozzáállás, tanulási vágy, tudás alkalmazása;

- annak a képességnek a fejlesztése, amivel tanulóink a változást előnyökre fordítják;
- annak a képességnek a kifejlesztése, hogy tudják értékelni és kezelni saját erősségeiket és gyengeségeiket.

1.4 Az iskolánk funkció-, érték-, cél- és feladatrendszere

1. Általános funkció	Érték	Cél	Feladat
1.1. Alapfokú oktatás, nevelés, általános műveltség nyújtása	Humanizmus, szeretet, türelem, egymás segítése, az együttérzés képessége, nemzettudat, hazaszeretet, magyarságtudat	Megismerési stratégiák tanítása Az általános műveltség megszerzésére irányuló képességek kialakítása Az iskola élet-és tapasztalati tér legyen	Önálló ismeretszerzés igényének kialakítása Önálló feladatmegoldásra való képesség kialakítása Az ismeretszerzési vágy felkeltése a kreativitás, igényesség kialakítása Minden tanuló számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását A műveltségbeli hátrányok leküzdése a társadalmi beilleszkedés segítése Alapvető magatartási, társadalmi, viselkedési formák megismertetése, gyakoroltatása, elsajátítása
1.2. Továbbtanulásra, pályaválasztásra való felkészülés	Az iskolában szerzett tudást, ismereteket, képességeket öntevékenyen alkalmazni tudó, és önállóan fejlődni képes személyiség.	Az általános iskolai tanulmányok befejezése után mindenki képességeinek megfelelően tudjon választani Tanulóink a siker esélyével készüljenek fel a továbbtanulásra, a társadalomba jól illeszkedő állampolgárokká váljanak.	A problémamegoldó képesség fejlesztése Versenyzésre, megmérettetésre való felkészítés
1.3. A későbbi vizsgára való felkészítés	A képességek, teljesítmények megfelelő tisztelete. A kiemelkedő teljesítmények helyes értékelése, megbecsülése	A rövidebb és hosszabbtávú tervezés, a reális, mérlegelés alapján való döntés képességének kialakítása	A tanulók demokratikus jogainak biztosítása, Mintát adni a gyerekek számára az értékes életre Szociális hátrányok, beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek enyhítése
1.4. Gyermek és ifjúságvédelem	Demokratizmus, szabadság, a személyes méltóság védelme, megtartása	Demokráciára való nevelés, diákközpontúság, a diákok megelégedettsége a másság elfogadtatása	

2. Speciális funkciók	Érték	Cél	Feladat
2.1. Az angol nyelvből emelt szintű tudás nyújtása	Más kultúrák, szokások értékelése Kulturális tolerancia	Az angol nyelv megismerésére és használatára való differenciált nevelés és képzés Kompetenciafejlesztés	Alapvető kommunikációs szint tudása Az idegen nyelv tanulása szükségességének felismertetése Alapvizsgaszint elérése Írás-olvasás-társalgás elsajátítása Az adott idegen nyelv országának, kultúrájának megismertetése Tanulmányi versenyeken részvétel Különböző tanulási technikák alkalmazása
2. 2. Természet-, környezetvédelmi nevelés ÖKO-iskola	A természet szépségének szeretete A természet, az „élet” tisztelete Gondoskodás a természeti kincsekről Ember és természet harmonikus kapcsolatára való törekvés Környezettudatos, önmagával és környezetével szemben igényes magatartás	„A globális gondolkodás és a helyi cselekvés” összhangjának biztosítása a környezetvédelemben A tanulók környezet- és természetvédő szemléletének, szokásaiknak, viselkedési formáiknak kialakítása Cselekvéseik alakításán keresztül formálni jelenlegi és későbbi magatartásukat Az Örökös Ökoiskola cím elvárásainak megvalósítása	A tudomány fejlődése, szerepe az emberi fejlődésben Alapvető ismeretek, összefüggések, törvények megismertetése Környezetet szerető, ismerő tanulók nevelése Környezettudatos életvitelre nevelés: diákjaink ismerjék az emberi tevékenységek okozta környezetkárosító folyamatokat, azok megelőzésének és megszüntetésének lehetőségeit Szelektív hulladékgyűjtés
2. 3. Az egészséges életmód igényének kialakítása	A harmonikus élet értéként való tisztelete Élet és egészség védelme	Pozitív énkép kialakítása Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása	Az egészséges életmódra való felkészítés Az egészséges életmód alapkövetelményeinek ismerete és gyakorlata Személyi és környezeti higiénia nevelés Az igény kialakítása a szellemi, fizikai harmónia biztosítására Az étkeztetés, az automaták kínálata

2. Speciális funkciók	Érték	Cél	Feladat
2. 4. A tanulás tanítása	A tudás, mint érték. Önfejlesztés	Kreativitásra nevelés Tanulóink képességeinek kibontakoztatása Tanítványaink eredményesen tudják használni az iskolánkban elsajátított tanulási technikákat A tanulási esélyegyenlőség segítése.	A tudás iránti vágy, az érdeklődés felkeltése Az alapvető szellemi és fizikai tanulástechnikák elsajátíttatása, alkalmazása A tanulás, mint a személyiségfejlesztés céljának megismertetése
2. 5. Kommunikációs, (informatikai is) készségek fejlesztése	Az információk megbízhatósága iránti igény Segítés	Kommunikációs nevelés, képzés A digitális kompetencia fejlesztése	Minden oldalú kommunikációs képesség fejlesztése Kiigazodás a technikai világban Tanulóink legyenek képesek eligazodni és tájékozódni a különböző információs anyagokban és ezek gyűjteményeiben (könyvtárhasználati ismeretek) Megfelelő szövegértés, beszédkultúra, az anyanyelv minél teljesebb értékű megismertetése A modern informatikai eszközök és információhordozók megismerése, használata az új tanulásszervezési eljárások megvalósítása során olyan IKT eszközökkel készített tanulók produktumok elvárása, mely közös együttműködés eredményeképpen jöhetnek létre
2. 6. Életvezetési ismeretek nyújtása	Tolerancia, a másság elfogadása Önmegismerés, önkontroll Önmagunkért való felelősség Önállóság, megbízhatóság Etikus gazdálkodás és társadalmi viselkedésmódok	A problémamegoldó és döntést hozó képesség gyakorlás útján való kialakítása A kezdeményező képesség és a vállalászói kompetencia fejlesztése Fogyasztóvédelem	Családi életre való nevelés Önismeret, önfejlesztés, énkép Céltudatosság, kitartás, döntési képességek fejlesztése Konfliktuskezelés, tolerancia

2. 7. Közlekedési, baleset megelőzési ismeretek oktatása

Az élet, mint érték

Biztonságos, balesetmentes közlekedés

Közlekedési ismeretek nyújtása elméletben és gyakorlatban (szakemberek bevonásával)
A biztonságos, balesetmentes közlekedésre való felkészítés
Versenyeken való részvétel

3. A nevelőtestület

Cél

Feladat

Jó munkakörülmények biztosítása.

Együttműködés, bizalom, nyitottság és őszinteség, büszkeség, öröm

Folyamatos, állandó tökéletesítés.

Magunk és környezetünk folyamatos fejlődése
Megosztott „hatalom”, megosztott felelősség
A pedagógiai kultúra és a saját szakterület folyamatos fejlesztése, beépítése a tanítási-tanulási folyamatba, önfelnevelés
Csoportmunka, folyamatos értékelés, ellenőrzés

Harmonikus tanár-diák viszony kialakítása.

Bizalom és együttműködés,
A tanítás-tanulás hatékonysága,
Az „együtt átélt” tanulás, munka,
Kölcsönös egymásra hatás

A tanulás-tanítás folyamat/rendszer szemléletű megközelítése

Állandó javítás, tökéletesítés,
Folyamatosan fejlődő eredmények biztosítására törekvés
Tanulási lehetőségek teremtése az iskolában és azon kívül
Segítő, támogató vezetés

Minőségre törekvő vezetés.

Döntő a pedagógusok szakmai munkája, véleménye;
Kezdeményezések, újítások támogatása a kudarc, hibázás lehetőségével együtt
Olyan környezet biztosítása, ahol a bátorítás, egymás segítése kap helyet

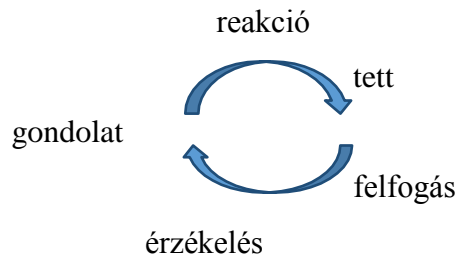
A kiemelt célok és megvalósulásuk

Cél	Kritérium	Eszköz/módszer	Indikátor
Tanulóink az iskolai élet aktív tanulói és csapatjátékosai legyenek, a felkészülés kezdete a felnőtt szerepre.	Közösségfejlesztés osztályon és iskolai közösségen belül Vitakultúra kialakítása Életvezetési kompetenciák kialakítása Betekintés a gazdálkodás és a pénz világába Állampolgárságra, demokráciára nevelés	DÖK tréningek Osztályfok tréningjei Jól működő osztályközösségek Bevezető hét a tanév elején Életvezetési ismeretek az osztályfőnöki órákon A DÖK működése	Osztályfőnöki tanmenetekben megjelenik Osztályszintű részvételi arány az iskola programjain, közösségeknek kiírt versenyein Szociometriai mérések eredményei, a közösségi kép pozitív változása A diákok aktív közreműködése az iskolai életben
Kompetencia alapú nevelés, oktatás	Az oktatási-nevelési tevékenységet átalakítjuk a kompetenciafejlesztés irányába Alapkészségek fejlesztése: anyanyelvi, matematikai-logikai, szövegértési, Pályázatírás a fejlesztés lehetőségeire, Egyéni és kreatív gondolkodás képességének fejlesztése Kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása, az 1-6. évfolyamon, folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés	Új tanítási, tanulási módszerek, eszközök befogadása, adaptálása, E-learning alkalmazása Kompetencia alapú oktatócsomag alkalmazása (lehetőség szerint) A pályázat elnyerése Bemeneti mérés/ellenőrző mérés IKT eszközök fejlesztése Digitális eszközök alkalmazása Elektronikus feladatok alkalmazása változatos feladatokban és feladathelyzetekben. Egyénre szabott értékelés	A mérések eredménye javulást mutat Számítógép minden alsós teremben A kompetenciafejlesztő módszerek, eljárások terjesztése az oktatásban A kompetenciafejlesztés a helyi tanterv tanmenet része A pályázat megvalósítása Az oktatóprogramok bővülnek az adott tantárgyakban Tanári flexibilitás növekedése A digitális technikát támogató környezet megteremtése Fejlődő kompetenciák Műveltségterületekben való gondolkozás

Az egész életen át tartó tanulás értékének közvetítése, ezen képességek fejlesztése	A motiváltság fenntartása A hagyományos tanítási-tanulási módszerek ötvözése az újakkal (tanulói munkáltatóval) A kooperatív tanulási technikák elsajátítása	Tevékenykedtetésen, tapasztalatszerzésen alapuló tanulás/tanítás Projekt/témanapok Kooperatív tanulásszervezés IKT eszközök E-learning	A kérdőívek eredményei (tanulói), a tanuláshoz való hozzáállás eredményeinek növekedése Tantárgyi attitűd vizsgálatok százalékos értékeinek növekedése A módszerek megjelenése, elterjedése tanórán és a tanórán kívül (számszerű növekedést mutat) A moderátor szerep felvállalása
Továbbtanulás Tanulóink képességeiknek megfelelő iskolát találnak	A tanulók és szüleik megismertetése a középiskolai lehetőségekkel A tanulók felkészítése a felvételire	Továbbtanulási börze Tájékoztató füzet Továbbtanulási szülői értekezlet A kortársak beszámolója a középiskolai tapasztalatokról Differenciált csoportok kialakítása, szakkör, előkészítő	Tanulóink többségét az első helyen megjelölt iskolába veszik fel A tanuló által megjelölt több középiskolába is felvételt nyer A középiskola visszajelzése alapján tanulóink tanulmányi eredményében általában nincs visszaesés
Harmonikus személyiség kialakítása	Reális önismeret, önbecsülés, önértékelés kialakítása, a szülőkkel való együttműködés Az önmegvalósítás lehetőségeinek megteremtése Tehetség gondozás/felzárkóztatás	Az önértékelések lehetőségei a tanórákon/tanórán kívül Életvezetési technikák tanítása Szakkörök, fejlesztő órák biztosítása Szöveges értékelések Személyre szabott fejlesztések Projekt módszer alkalmazása Változatos eszközök és módszerek alkalmazása az idegen nyelvórákon	Reális önértékelés DÖK Szakköri tagok elégedettsége A tanulmányi eredmény javulása Egyénre szabott szöveges értékelések
Az idegen nyelv emelt szintű oktatása	Heti 5 óra biztosítása Az idegen nyelv alkalmazása a gyakorlatban Pedagógiai módszertani kultúra fejlesztése Pályázati lehetőségek kihasználása	Személyiségfejlesztő játékok tanórán és tanórán kívül DÖK tréningek Osztályközösségi tréningek Drámatanítás Személyiség- és közösség alakító munkák	Versenyeredmények Nyelvvizsga A tanulói elégedettségek százalékos növekedése A továbbtanulás sikeressége az előkészítő és a nyelvi „tagozatos” osztályokba
Pozitív iskolai légkör kialakítása	Biztonságos és demokratikus iskolai légkör fenntartása Szociális, társas, együttélési képességek fejlesztése A tanulók érdekeinek elsőbbsége a döntésekben Az életpálya-építési és a szociális, életviteli kompetenciák fejlesztése	Személyiségfejlesztő játékok tanórán és tanórán kívül DÖK tréningek Osztályközösségi tréningek Drámatanítás Személyiség- és közösség alakító munkák	Az elégedettségi kérdőívek eredményei Iskolán belüli baráti csoportok számának növekedése Együttműködési hajlandóság növekedése Odafigyelés egymásra A konfliktushelyzetek számának csökkenése Alkalmazás az osztályfőnöki órákon DÖK

1.5 A nevelő – oktató munka eszközei, tanítás –tanulás

Az iskola pedagógiai munkájában legfontosabb a tanítás –tanulás tevékenysége, melynek középpontjában az önfejlesztés, önfejlődés, motiváció áll. A tanítási órákon (is) ösztönözzük tanulóinkat a tehetségük rejtett értékeinek felkutatására, korábbi ismereteik aktivizálására, a siker elérésére. A tanulást – a Minőség Iskolájától átveve – egy spirális, tanárok és diákok együttes energiájával a korlátlan, folytonos fejlődés felé irányított folyamatként kezeljük.

A tanuláshoz ebben az értelmezésben a tanulók előzetes tudásukat és megértésüket használják fel új tudás megszerzéséhez. A diákokat kérdések segítségével lehet eljuttatni a megértés egy magasabb fokára. Megváltozik az un. hagyományos tanárszerep. A tanár inkább szervező az órákon, aki tanulási tapasztalatokat nyújt, megengedi a tanulóknak, hogy tapasztaljanak, kérdezzenek. A diákok nem csendesen tűrik, hogy tanáraik megtöltsék fejüket „szövegekkel”, hanem aktív részesei a tanóráknak. Átgondolt csapatmunkára, folyamatos ellenőrzésre van szükség, hogy a tanár – diák „csoportok” állandóan tudják javítani, tökéletesíteni a tanulási folyamatot.

A tanulás célja:

- produktív ismeretek elsajátítása,
- gondolkodásfejlesztés,
- kreativitás kibontakoztatása, fejlesztése,
- a műveltség alapjainak megszerzése,
- fejlesztő tudás megalapozása,
- az önképzés igényének kialakítása,
- a lehetőségekhez képest a legjobb teljesítmény nyújtása.

Iskolánkban hagyományos évfolyamokra épített tanulócsoporthok működnek. Az osztályba sorolás elsőben történik. A szülők a beíratás alkalmával jelzik, melyik tanítót választották, elsőben melyik idegen nyelvet tanulja gyermekük. Ezen kéréseken túl figyelünk a fiú/lány arányra, arra, hogy a barátok egy helyre kerüljenek.

A tanórák egy részében a verbális tanulási technika érvényesül. Ez –többek között- a memóriafejlesztés elengedhetetlen eszköze, a szaknyelv elsajátításának kelléke. Mellette az egyéb tanulási formákat (vizuális, nonverbális, kineziológiai...) is preferáljuk. A harmonikus fejlődéshez elengedhetetlen az egyes formák közötti egyensúly megtalálása. Alsó tagozaton szakköri keretben kreatív órákat tartunk.

Célunk, hogy minden alsós teremben legyen számítógép és interaktív tábla, ezzel is segítve az egyéni képességek szerinti tanulás lehetőségét.

Egyre több nevelő él a kiscsoportos tanulásszervezés lehetőségével, a képesség szerinti differenciált és egymást tanító csoportmunkával, a kooperatív tanulásszervezéssel, a tapasztalati megismerés során szerzett tudás lehetőségével. Évente legalább két iskolai szintű projektet szervezünk. Gondot fordítunk arra, hogy IKT eszközöket és interaktív táblákat is alkalmazzunk a differenciált tanulásszervezésnél. Interaktív feladatokat is felhasználunk a felzárkóztató tevékenységek megszervezésében.

Az osztályokat a testnevelés és technika órákon nemek szerint, a nyelvi órákon képességek szerint bontjuk. A képességek szerinti csoportbontás a negyedik évfolyamon történik a szaktanárok által elkészített feladatlap felhasználásával. A javítás után közösen döntenek arról, kik részesülnek a következő tanévtől emelt szintű nyelvoktatásban. A sikeresebb továbbtanulás érdekében a szintmérést a hatodik osztály végén megismételjük. Írásban értesítjük erről a szülőket, akik a gyermekük nevében írásban vállalják a többletórákat. Az idegen nyelv osztályzása alól csak érvényes szakvélemény alapján mentjük fel a tanulókat.

Amennyiben az óraszámaink engedik, a matematika órákon is élünk a csoportbontás lehetőségével. Az alsóban véletlenszerű, felsőben képességek szerinti az összetétel.

Az új feladatokhoz és eszközökhöz kapcsolódó eljárások (módszerek):

- Kooperatív tanulásszervezés- kooperatív módszerek, egyéni - páros - csoportmunka szervezése
- Differenciált rétegmunka- egyénre szóló differenciált képességfejlesztés heterogén csoportban
- Hatékony tanuló megismerési technikák, pedagógiai diagnosztizálás alkalmazása
- Tanulói tevékenységre épülő ismeretszerzés, képességfejlesztés
- Életkornak megfelelő drámapedagógiai eszközök alkalmazása
- Informatikai ismeretek tanítása, alkalmazása; Internet-használat
- A verbális és a vizuális információhordozók együttes alkalmazása különösen a HH/HHH tanulók esetén
- A tanulók önálló felfedező, kutató tevékenységét támogató módszerek alkalmazása
- Az ön- és csoportértékelés alkalmazása a személyes és társas kompetenciák fejlesztése érdekében

Tanórák után...

A „*napközi*” a tanítási – tanulási tevékenység speciális területe. Iskolánkban minden alsós osztályban működik napközis csoport. Alsósaink nagy része napköziben tölti délutánját. A napközi otthonba való felvételt a szülő kéri a szorgalmi időszak végén, ill. elején írásban. Az első osztályosok jelentkezése a beiratkozáskor történik. A nevelők a délutáni foglalkozások mellett az ebédeltetéssel járó teendőket is ellátják.

A napközis foglalkozás a tanórára való felkészülés, a pihenés, a játék, a szabadidő hasznos eltöltésének színtere. Működésének rendjét az igazgatóhelyettes és a napközis közösség dolgozza ki és rögzíti az órarendben, az éves munkatervben. A feladatok meghatározása a csoportok összetételének, sajátosságainak, a szülők igényeinek figyelembevételével történik, szorosan kapcsolódva a délelőtti foglalkozásokhoz. A gyerekek minden csoportban megismerkedhetnek a tanulásmódszertan alapvető technikáival. A tanuláshoz használhatják a digitális eszközöket.

A csoportközi foglalkozásokon különböző technikákat sajátíthatnak el, együtt dolgozhatnak más évfolyamra járó tanulókkal.

Tanulósobai foglalkozást szülői kérésre szervezünk. A felső tagozaton két csoport működik.

A szabadidőtöltés az iskola egész nevelési folyamatához kapcsolódik, ezért kialakításában, tervezésében a gyerekek, nevelők és a szülők is részt vesznek.

A tanulók szabad idejének funkciója: a személyiségfejlődés elősegítése, a pihenés, regenerálódás, a szórakozás, a játék, a művelődés biztosítása, az érzelmi élet fejlesztése, társas kapcsolatok alakítása, közösségfejlesztés.

Alapvető feladatai: biztosítsák a tanulók számára a tevékenység szabad megválasztását; kielégítik az egyéni érdeklődést és segítik a tehetségek fejlődését; biztosítják a szervezeti kereteket a személyiségfejlesztés számára, az egyének neveléséhez.

A tanórán- és iskolán kívüli nevelési tevékenységünk a felzárkóztatást és a tehetséggondozást egyaránt szolgálja.

Tanórán kívüli szervezett foglalkozások

- Művelődési – tanulási tevékenységek (aktív): szakkörök, szaktárgyi versenyek, könyvtárhasználat, kiállítások, újság, téma-napok, szelektív hulladékgyűjtés, erdei iskola, tanulmányi kirándulások. (két utóbbi választható)
- Passzív művészeti és tudományos művelődés: múzeumok, színház, bábszínház, mozi, hangversenyek rendszeres látogatása, művészeti műemléki séták, üzemlátogatások, a Várkonyi Könyvtárban illetve a Postapalotában évente rajzkiállítást szervezünk (Bizonyos számú színház- és hangversenybérletet biztosít az iskola, a többi és a belépők önköltségesek.)
- Szitakötő program: a folyóirat témáinak folyamatos feldolgozása.
- Sportolási és testedzési alkalmak: tömegsport, ISK, szervezett úszás.
- Különféle szórakozások: teadélután, osztálykirándulások, táborozás (önköltséges), farsang, játszóház, gyereknap, disco, Mezőszél Napok.

A szabadidős tevékenységeinket a tanulók és a szülők kéréseinek megfelelően az iskolai tantárgyfelosztás lehetőségeinek és a speciális funkcióink figyelembevételével indítjuk. Tanév végén kikérjük tanulóin véleményét a következő tanév foglalkozásaival kapcsolatban.

A szakkörökbe való beiratkozáshoz szülői hozzájárulás szükséges, a jelentkezés egész tanévre szól. A foglalkozások előre meghatározott tanmenet alapján történnek, a szakkörvezetők a tematikát és a látogatottságot az elektronikus naplóban vezetik. A foglalkozások szeptember közepétől május végéig tartanak.

Az énekkarba való belépés önkéntes, a kórusvezető javaslatára történik. A tagság egy évre szól. A szabadidős tevékenységek ingyenesek.

A szolgáltatások igénybevétele tanulási, magatartási feltételekhez is kötött. A feltételek meglétét az osztályfőnök, a diákönkormányzat, a szolgáltatásért felelős szakember hivatott ellenőrizni. A tanuló egyénileg a meghirdetett szolgáltatás felelőségéhez fordul. Az igényeket a szaktanár gyűjti össze, konzultálva az osztályfőnökkel, ügyelve arra, hogy egy-egy tanuló ne vigye túlzásba vállalásait.

1.6 Jó gyakorlatok beépítése

- **Jó gyakorlatok TÁMOP pályázatokból:**

- „Egészségesen élni” kompetencia alapú, komplex program

<https://goo.gl/crD1Bp>

- Tanulás a fenntarthatóságért

<https://goo.gl/BJ24Vb>

- Erdei iskola, témahét

<https://goo.gl/Vf1cdL>

- **Jó gyakorlatok az Erasmus+ pályázatokból**

- a számítástechnika széles körű alkalmazása (job shadowing: Institut Antoni Pous i Argila, Manlleu, Spanyolország)
- egyenlő bánásmód (job shadowing: Pupuhudan koulu, Jyväskylä, Finnország)
- hatékony, önálló tanulás oktatása (job shadowing: Offene Schule Waldau, Kassel, Németország)
- készség és képességfejlesztő módszerek (Neue Ressourcen für den Unterricht)
- inkluzív környezet megteremtése (Diversity in Education)

- a tolerancia fejlesztése (Neue Mittelschule Puntigam, Graz, Ausztria)
- Idegen nyelvek oktatása, tartalom alapú nyelvoktatás (Sint Paulusinstituut, Herzele, Belgium)
- a kreativitás fejlesztése (Pamukyazi Tamsa Seramik Fabrikasi A.S Ortaokulu, Izmir, Törökország)

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A pedagógiai koncepciónk értékforrásai:

Az objektív dimenzió, amely biztosítja, hogy az iskola a fiatalokat olyan korszerű és a gyakorlatban felhasználható tudással látja el, amely tartalmaz életvitelükhöz és társadalmi beilleszkedésükhöz szükséges;

a szubjektív dimenzió, amely az igazság tiszteletére, a jóságra, az esztétikai fogékonyságra való nevelést foglalja magába;

a szociális dimenzió, amelynek legfőbb követelménye az erkölcsi, szociokulturális értékek továbbadása.

A személyiség kiteljesedése csak a fenti dimenziók együttes és arányos érvényesítésével valósulhat meg. Diákjainkat testi-lelki-szellemi egységként fogadjuk el és fejlesztjük.

Területei	Részei	Szinterei, résztvevői
Szomatikus fejlesztés	Higiénia, Mozgás, Táplálkozás Egészség megóvása és fejlesztése	Személyi higiénia Pedagógusok, segítő munkatársak, védőnők Környezet higiénája Pedagógusok, segítő munkatársak, partnerek, környezeti nevelési programok Testnevelés óra, ISK, napközi, mindennapos testnevelés, sportversenyek, túrák Szokások alakítása, szemléletformálás – bemutató foglalkozások, kóistolók. Egészséges táplálkozás program. Az egészség értéként elfogadása és kezelése, szülőkkel közös program. Iskolai egészségterv
Pszichés fejlesztés	Érzelmi Vérmérséklet hangulati stabilitás kötődés, referenciák Értelmi adottság, képesség, tehetség, Akarati motívum, mérlegelés, döntés, kivitelezése Jellemfejlesztés, szocializáció behódolás, elfogadás, referencia-személy belsővé válás, Kapcsolatrendszer, interperszonális viszonyok	Pedagógusok, segítő munkatársak – személyes példa. Osztályfőnökök – fejlesztési program életkornak megfelelően. A teljesítményképes tudás. Tanítók, tanárok – tanóra keretében, napközis foglalkozásokon, szabadidős tevékenységek során. Cselekvőképesség kialakítása, fejlesztése. Akadályok, gátak felismerése, leküzdési lehetőségei. Távlati terv: védőnők rendszeres segítése, szociálpedagógus, valamint iskolapszichológus. Diákönkormányzat. Osztályfőnökök kapcsolata a szülőkkel
Szellemi fejlesztés	Mozgástér Kompetencia Irányultság Felelősség (önreflexió) Szabadság	Természetes krízisek felismerése, megoldási lehetőségek. Konfliktusok, lehetséges megoldások. Egészséges életvitel. Segítés, segítség elfogadása. „Tedd társaiddal azt, amit szeretnél, hogy veled tegyenek”. Osztályfőnökök – személyiségfejlesztő programok: Életvezetési ismeretek, Felkészítés a családi életre

2.1. Kiemelt fejlesztési feladatok

Énkép, önismeret

- A fejlesztés a szakórákon és az osztályfőnöki órákon történik.
- Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe
- Az emberi értékek megismerése
- Önmagunkért, tetteinkért való felelősségvállalás.

Hon- és népismeret

- A tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, helyi értékeit, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit a határokon belül és kívül.
- Sajátítsák el azokat az ismereteket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek.
- Fontos feladat a harmonikus kapcsolat elősegítése a természeti és társadalmi környezettel, a hazaszeretet elmélyítése,
- Hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok hagyományainak megbecsülése

Európai és magyar közösséghez való azonosságtudat – egyetemes kultúra

- A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről
- Diákként és felnőttként tudjanak élni a lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.
- A magyar identitástudat fejlesztésére határon kívüli magyar területeket látogatunk meg (testvériskola kapcsolatok).

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

Formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók aktív állampolgárrá válását.

- ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság,
- konfliktuskezelés,
- humanitárius segítségnyújtás,
- értékorientációk (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedés)

Gazdasági nevelés

Pozitív attitűd alakuljon ki az értékteremtő munka, a javakkal való gazdálkodás és a gazdasági ésszerűség iránt. Értsék a fogyasztás gazdaságot mozgató szerepét, saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét:

- tudatos fogyasztókká váljanak,
- döntéseikkel járó kockázatokat mérlegeljék,
- ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekek kapcsolatát.

Környezettudatosságra nevelés

- a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztése,
- ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak,
- konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében,
- kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Testi és lelki egészség

- a betegségek megelőzésének módja,
- az egészséges állapot örömteli megélése,
- a harmonikus élet értéként való tisztelete,
- az egészséges életvitel kialakítása

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Pályaorientáció. A tanulók életkorához és lehetőségeihez képest átfogó képet kell nyújtani a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek elősegítik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

- Célunk: a mindennapi életben való eligazodás segítése. A tudásszerzés, a kreativitás, az újtásra való beállítódás és a kockázatvállalás képesség kialakításának megalapozása.
- Felhívjuk tanulóink figyelmét arra, hogy célkitűzéseik érdekében terveket készítsenek és hajtsanak végre. Alapot kívánunk adni azokhoz a speciális ismeretekhez és képességekhez, amelyekre a gazdasági tevékenységek során szükség lehet.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök:

- kihívások felismerése, értelmezése,
- életkoruknak megfelelően tájékozódjanak a pénz világában,
- tervezés, szervezés, irányítás, vezetés,
- delegálás, elemzés, kockázatfelmérés

Lehetőségek a tanórákon:

- hatékony kommunikáció és kifejezőképesség,
- alkotó és kritikus gondolkodás,
- a problémamegoldás és a döntéshozatal lépései,
- érzelmi feszültség kezelése,
- a konfliktus feloldása,
- az együttműködés és a versenyszellem egyensúlya
- önbizalom, magatartás, fellépés,
- céltudatosság,
- a negatív befolyásolás elutasítása,
- meggondolt véleményalkotás, mások józan, igazságos megítélése.

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

“ A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.”

(NAT 243/2003.)

Ez a nevelési terület olyan összetett személyiség-, magatartás- és attitűd-formálás, amely az egyént képessé teszi másokkal való együttműködésre. Kiemelten fontosnak tartjuk a szociális, életviteli, és környezeti kompetenciák komplex fejlesztését az alábbi tartalmak szerint:

Ennek elemei a következők:

- másokra figyelés képessége,
- a másság elfogadása, pozitív attitűdök mások iránt,
- empátiás kapcsolatok képessége,
- altruizmus, segítő magatartásformák képessége
- önalávetés és dominancia indítékok egyensúlya,
- a közös cselekvések koordinálásának képessége,
- türelem és megértés mások hibázásával kapcsolatban,
- a saját identitástól eltérő tulajdonságok tolerálása,
- a közös cselekvések kontrollálási képessége,
- a testi, lelki, mentális egészség értéként elfogadása, megóvása.

3.1 Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Természettudományos összetevői:

- a természetes anyagokkal való ismerkedés,
- a természeti tárgyak, dolgok, jelenségek észlelése, megfigyelése, vizsgálata,
- a megfigyelő-, mérő- és kísérleti eszközök környezetbarát használata,
- a természet időbeli, térbeli, számszerű, anyagi és működésbeli változásainak érzékelése, értelmezése helyi, térségi, majd globális szinten,
- az élőlények leírása és jellemzése, rendszerezett faj- és társulás ismeret,
- a földrajzi táj és földrajzi környezet alakulásának adott szintű értelmezése,
- az ökológiai történések adott szintű megértése,
- a környezeti problémák természettudományos megközelítésű értelmezése,
- a környezeti hatások és történések közötti kapcsolatok meglátása,
- a környezet egészségünkre gyakorolt hatásai.

Humán összetevői:

- a megélhető, vagy elképzelhető pozitív és negatív élményhelyzetek,
- a gondolatok, vélekedések befogadására és kifejezésére való nyitottság és képesség,
- a környezethasználattal kapcsolatos problémák történetiségének megismerése,
- a környezeti konfliktusok szociokulturális mozgatóerőinek feltárása,
- a magatartási és életviteli minták követésére vagy elutasítására való készség,
- a környezeti esztétika felismerése és megtekintése iránti igény,
- az aktivitás, a kollektív cselekvő szándék,
- az együttes cselekvéshez szükséges sajátos kommunikáció fejlesztése,
- felelős állampolgári szerepre való felkészülés,
- a korlátozás és önkorlátozás képessége a fenntarthatóság érdekében,
- az egyének és a globális dimenziók közötti kapcsolat valóságos megélése,
- az internet ártalmas tényezőivel szembeni megóvás.

Technikai összetevői:

- a környezetterhelés technikai, technológiai kérdései,
- a természetes és környezetbarát anyagok felhasználása,
- energia és anyagtakarékosság,
- a hulladékmentességre törekvő szemlélet, szelektív hulladékgyűjtés, az újrahasznosítás,
- a környezetszennyezés elhárítása,
- praktikus környezetvédelmi, munkavédelmi ismeretek,
- a kertgazdálkodás, a földhasználat környezetbarát módjai,
- a háztartás környezetbarát működtetése,
- a fenntartható gazdasággal kapcsolatos politechnikai műveltség alapozása,
- a harmonikus családi szerepekre való felkészülés,

Testkultúrához kapcsolódó összetevői:

- a szabadban, természetben végzett mozgásos feladatok,
- a túrák, terepbejárások során az állóképesség fejlesztése,
- a helyes életviteli szokások kialakítása,
- a környezet testi, lelki és szociális egészségre gyakorolt hatásának felismertetése,
- a káros környezeti hatások elkerülésének, kivédésének, hatásuk csökkentésének technikái,
- a függőséget kialakító pótszerek nélküli életviteli.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, védőnői és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- hogy a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével
- sajátítsák el, hogyan kell mentőt hívni

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Tantárgy	Elsősegély – nyújtási alapismeretek
Biológia	<ul style="list-style-type: none"> • rovarcsípések • légúti akadály • artériás és ütőeres vérzés komplex újraélesztés

Kémia	<ul style="list-style-type: none"> • mérgezések • vegyszer okozta sérülések • savmarás • égési sérülések • forrázás • szénmonoxid mérgezés
Fizika	<ul style="list-style-type: none"> • égési sérülések • forrázás
Testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> • esésekből adódó sérülések • ficam • rándulás • törés

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk szakember bevonásával.

3.2 Alkalmazott módszerek:

Játék

- konstrukciós,
- szituációs,
- szerep,
- szabály,
- csapat,
- dramatikus.

Projekt

- az érdeklődés felkeltése,
- tájékoztatás és motiváció,
- tervezés,
- megvalósítás,
- minőségbiztosítás és dokumentáció.

3.3 Kooperatív tanulás

- kérdésekre adandó válasz páros, kiscsoportos megvitatása tisztázása,
- problémafelvetéshez kapcsolódó páros és csoportos véleményformálás,
- témához kapcsolódó tanult ismeretek csoportos visszakeresése, koncentráció,
- szövegértelmezés, lényegkiemelés és annak megvitatása,
- kulcsszó, kulcsmondat, kulcsemény keresése,
- páros munka tényanyag közlésre és jegyzetelésre,
- jegyzetek, feladatmegoldások összehasonlítása, elemzése,
- új ismerethez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan,
- információrögzítés együttműködéssel,
- csoportos asszociációs feladatok,
- esszé kidolgozása csoportosan (ötletgyűjtő, kidolgozó, véleményező feladatok munkamegosztással),
- házi feladatok megvitatása a közös és az eltérő válaszok vagy a legérdekesebb részek tükrében,
- tesztkészítés, tesztértékelés,
- követelmények megfogalmazása,
- problémamegoldó gyakorlat ötletrohammal, értékeléssel,
- adatgyűjtés, feldolgozás és azok felhasználásával kiselőadás készítése munkamegosztásban,
- fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív –definiálása,

pontosítása, tisztázása,

- írásbeli értekezések, vitairatok készítése, vélemények, beadvány,
- javaslatok megfogalmazása és értelmezése csoportos munkában,
- könyvtári, adattári kutatás, cédulázás, adatbázis-kezelés, adatfel-dolgozás,
- egy téma különböző megközelítésű és nézőpontú feldolgozása,
- adott téma analitikus, analógiás körüljárása csoportosan.

A fenti tevékenységek megvalósítása a multimédia eszközök színes tárházának alkalmazásával valósul meg.

3.4 Az iskola működése környezeti- és egészségnevelés szempontjából

1995-től iskolánk részt vett egy dán környezeti nevelési program adaptációs munkájában. A programot azóta is használjuk. Közben a tanárok többsége tanfolyamokon képezte tovább magát környezeti nevelési, egészséges életmódra nevelési, erdei iskolai, drog prevenció, és kooperatív tanulási technikák témakörben. Ma már természetes a szelektív hulladékgyűjtés, az évfolyamonkénti témanapok táplálkozásról, egészségről, szenvedélyekről, a saját erdei iskola programunk, a túrák, a vándortáborok.

A környezeti- és egészségnevelés színterei iskolánkban

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

- Tanórán: tantárgyak, osztályfőnöki órák

Nem hagyományos tanórai keretben

- Múzeumlátogatás,
- Túrák, erdei iskolai foglalkozások

Tanórán kívüli programok:

- versenyek, vetélkedők, pályázatok, akciók, DÖK
- témanapok

Erőforrások

Nem anyagi erőforrások

Iskolán belüli együttműködés:

- Az iskolavezetés támogatja a nevelési programot, értékeli a tevékenységet, részt vesz benne, ösztönző rendszert dolgoz ki.
- A tanárok megtervezik, és tantárgyba beépítve tanítják az egyes környezeti- és egészségnevelési tartalmakat.
- A környezeti- és egészségnevelési munkaközösség elkészíti a pedagógiai programnak megfelelően az éves tervet, segíti és koordinálja annak megvalósulását.
- Dokumentálja, értékeli, vetélkedőket, témanapokat, bemutatókat szervez.
- Az alsós és felsős munkaközösség foglalkozik az egészségneveléssel és a környezeti-nevelési tartalmak feldolgozásával.
- A DÖK-öt segítő tanároknak lehetőségük van ezen nevelési területek erősítésére. Napi kapcsolatban vannak a diákokkal, így az egyedi problémák azonnali kezelésében segíthetnek. A diákok kezdeményezésének támogatói.
- Az iskolaorvos és a védőnő végzik a rendszeres szűrővizsgálatokat, tanácsot adnak a hozzájuk forduló tanároknak, igény szerint beszélgetnek gyerekcsoportokkal.
- A diákönkormányzatot segítő tanár segít a témanapokon, koordinálja a szelektív hulladékgyűjtést, szervezi és vezeti a túrákat.
- Az adminisztratív dolgozók támogatják a tanárokat.
- A technikai dolgozók a tárgyi feltételek karbantartásával segítenek.
- A diákok részt vesznek a programokban, a DÖK-ön keresztül kezdeményeznek, az igény- és elégedettség- méréseken keresztül javasolnak, értékelnek.
- A szülők részt vesznek a programokban, illetve támogatják azokat, az igény- és elégedettség-méréseken keresztül visszajeleznek.

Iskolán kívüli együttműködés:

- nemzetközi kapcsolatok
- más közoktatási intézmények (óvodák)
- felsőoktatási intézmények (PTE TTK, BTK, Egészségügyi főiskolai Kar)
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Családsegítő Szolgálat
- Éltes Mátyás Iskolaközpont
- Duna-Dráva NP
- Mecseki Erdészeti Rt Erdei Iskolája (Mókus-suli)
- Zöld- Híd
- ÖKOVÁROS- ÖKORÉGIÓ Alapítvány
- Környezetünkért Közalapítvány
- könyvtárak
- Botanikus kert
- Pécsi ZOO
- BÍOKOM
- Erőmű Rt
- Tettye Forrásház Zrt.
- Városi Rendőrkapitányság Balesetmegelőzési Csoport
- Pannon Tv
- Dunántúli Napló

Anyagi erőforrások

Saját erőforrások:

- az iskolavezetés anyagi forrásokat teremt,
- a környezeti- és egészségnevelési munkacsoport pályázatokat ír, támogatókat keres,
- a DÖK gyűjtést szervez (papír, flakon, kupak, fém),
- a szülők támogatásai.

Külső erőforrások:

- pályázatokon nyert támogatások, IKT eszközök
- üzemlátogatási lehetőségek.

Alapelvek, célok

Kiemelten kezelendő alapelvek:

- a fenntartható fejlődés elve,
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések,
- a helyi és a globális szintek kapcsolatai, összefüggései,
- alapvető emberi szükségletek,
- emberi jogok,
- demokrácia,
- biológiai és társadalmi sokféleség,
- ökológiai lábnyom,

Hosszú távú célunk diákjainkban kialakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését
- a rendszerszemléletet
- az egészséges életmód igényét

A célok eléréséhez diákjainkban a következő készségeket kell kialakítanunk, fejleszteniük:

- problémamegoldó gondolkodás
- ökológiai szemlélet és gondolkodásmód
- problémaérzékenység, kreativitás
- együttműködés, vitakészség, kommunikáció, konfliktuskezelés
- állampolgári részvétel és cselekvés, értékelés és mérlegelés készsége

Konkrét célok

A hosszabbtávú terveinkhez vezető lépések

Célok	Tevékenység, feladat
közlekedési biztonság növelése, gyakoroltatása	közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása,
a kerékpáros és gyalogos közlekedés növelése	kerékpárral közlekedők számára biciklitároló az udvarba ne jöhessen be autó
zaj és légszennyezés	fák, cserjék ültetése növények gondozása, elhanyagolt területek rendbe hozása parlagfű mentesség az iskola körül
tiszta, egészséges környezet	több szeméttároló elhelyezése szelektív hulladékgyűjtés környezetvédelmi oktatóanyag felhasználása akciók a szülők és az iskola körül lakók bevonásával virágosítás, viráglépcső kialakítása ivókút
a gyerekek mozgásigényének kielégítése	mindennapi szervezett mozgáslehetőség játszótér az alsós udvaron ügyességet fejlesztő játszótér
tiszta, meghitt környezet	festés, felújítás mellékhelyiségekben szappan, WC-papír gyakori szellőztetés portalanítás lábtörlők

takarékos energiahasználat	nyílászárók javítása tető szigetelése
takarékos világítás	világítás korszerűsítése energiatakarékos, kompakt izzókkal természetes fény preferálása
takarékos vízhasználat	víztakarékos öblítés mellékhelyiségek felújítása csapok karbantartása
biztonságos aljzat	balesetveszély megszüntetése a sportpályán és az udvaron
egészséges ételek, italok (automaták)	gyümölcslevek és -teák friss és aszalt gyümölcsök tejtermékek, péksütemények gabonapelyhes édességek

Hagyományok ápolása

Értékeink megismerése, tantárgyakban való megjelenése:

Cél: lakóhelyünk szeretete, a természeti és épített környezet tisztelete, megóvása

Világörökség

Ókeresztény sírkamrák	történelem	a rómaiak élete
Dóm		építészeti stílusok
Szent István tér		a kereszténység kialakulása
Barbakán, várfal		
Széchenyi tér	történelem	középkori városok
Dzsámi		építészeti stílusok
Zsolnay kút		török megszállás
Pécs múzeumi	történelem	a megye története
Zsolnay, Csontváry		ok-okozati összefüggések
Régészeti, Várostartörténeti	osztályfőnöki	identitástudat kialakítása
		felelősségtudat kialakítása
		közösségi életre nevelés

Néprajzi		érzelmi nevelés
Természettudományi	biológia	a természet szeretete
	földrajz	ökológiai gondolkodásmód
	természetismeret	környezettudatos életmód
Mecsek kirándulólhelyei	földrajz	a felszín kialakulása
	biológia	flóra és fauna
	természetismeret	környezetünk megóvása
	történelem	helytörténet
	rajz	élmény, esztétika
	osztályfőnöki	felelős állampolgárrá nevelés
	testnevelés	környezet és egészség, mozgás

Szaktárgyi célok

Az egyes tantárgyak kiemelt környezeti- és egészségnevelési lehetőségei:

Testnevelés

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket
- legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő játékokat

Magyar nyelv és irodalom

Alsó tagozaton a tanulók

- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges, ember alkotta
- környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat
(meséket, mondákat, népdalokat, verseket)

- egy táj megismerésekor képesek legyenek kifejezni érzelmeiket, alkalmazva érzékeljék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során

Felső tagozaton a tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és
- az irodalmi nyelv egymásra hatását és mindezt tudják alkalmazni a természeti és ember alkotta környezettel való kapcsolatteremtésben
- törekedjenek az anyanyelv védelmére
- sajátítsák el a média elemzésének technikáit
- tudjanak disputát folytatni
- alakuljon bennük igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés
- növekedjék a környezethez való pozitív érzelmi és intellektuális közeledésük a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával
- fejlesszük bennük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével
- tudjanak hivatalos iratokat (petíciókat, kérvényeket, javaslatokat)
- készíteni
- tudatosan készüljenek a “nyelvi környezetszennyezés” elkerülésére
- fejlődjön bennük az esztétikai, erkölcsi érzékenység.

Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat
- tudják értelmezni a környezet változásainak törvényszerűségeit
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- ismereteik birtokában, tetteik következményeit látó, távlatokban gondolkodó állampolgárrá váljanak.

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- ismerjék meg a világ globális problémáit
- ismerjék meg és őrizzék a természeti és az ember alkotta táj szépségeit.

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék és szeressék a természeti és épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére, azok mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat
- alakuljon ki bennük ökológiai szemléletmód

Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel
- törekedjenek a környezettudatos magatartásra
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára
- az eredmények értelmezésére
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre

Történelem

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét, feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Matematika

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanult környezeti
- összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni
- logikus gondolkodása, a szintetizáló és lényegkiemelő képessége fejlődjön
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására
- ismerjenek konkrét, valós életből vett példákat, legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni
- legyenek képesek reális becslésekre
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

Idegen nyelv

A tanulók

- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék
- meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáját
- ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni
- alakuljon ki és fejlődjön bennük a nemzetközi felelősség a környezettel szemben
- fedezzék fel az idegen nyelvi kommunikáció lehetőségeit.

Ének-zene

A tanulók

- ismerjék fel a természeti, ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét
- tudják, hogy az élő, ill. élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapiakban egyaránt akusztikus élményt jelentenek
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést és tudjanak ellene védekezni

Rajz és vizuális kultúra

A tanulók

- ismerjék fel a természeti, ill. a művészeti szépség rokonságát és azonosságát
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére, tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggéseit
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi népi építészeti emlékeket

Etika

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között
- úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk
- fogadják el azt a szemléletet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek
- legyenek személyesen elkötelezettek és toleránsak a környezeti kérdésekkel kapcsolatban
- szilárduljon meg bennük a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.

Tanórán kívüli tanulásszervezési keretek

- napközis foglalkozások
- városismereti vetélkedők (városismeret, világörökség)
- tanulmányi kirándulás
- akciók, pályázatok
- kézműves foglalkozások
- látogatás: múzeum, botanikus kert, Pécsi ZOO, Pintér-kert,
- Duna-Dráva NP, szeméttlerakó, hulladékválogató,
- szennyvíztisztító, Hőerőmű, Vízmű
- versenyek
- témanapok
- DÖK-nap
- jeles napok

Továbbképzés

Továbbképzési program, Beiskolázási terv.

A mindennapos testmozgás megvalósítása iskolánkban:

A mindennapos testnevelés bevezetése felmenő rendszerben megtörtént.

Az öt testnevelés órán túl tömegsport órákat biztosítunk a mozogni vágyó fiataloknak.

Az IS munkaterve minden éves munkaterv része.

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az iskolai oktató – nevelő munka közösségfejlesztő feladatához tartozik a baráti közösségek, az osztályközösségek és az iskola, mint közösség erősítése. Kialakításában az intézmény összes dolgozójának részt vesz, de a legnagyobb felelősség az osztályfőnöké.

Feladatok: erősíteni kell a tanulók kötődését a családhoz, csoporthoz; olyan hovatartozási kötődések kialakítása, amelyek nem a másik csoport lenézésében nyilvánulnak meg, hanem megértésében; a szeretetnek, mint az érzelmi kötődés megnyilvánulásának kimutatása természetes legyen; a megosztás, ajándékozás, felajánlás rendszeres művelésével a birtoklás hajlamát szabályozni kell.

Szorgalmazzuk az IKT alkalmazások használatát a közösségi eredmények, események, feladatok elérésére: iskolai honlap, osztály-honlap létrehozása, frissítése

Intézményi szinten az Éves munkatervben, az osztályfőnöki munkatervben, jelennek meg.

A kooperatív együttműködésből adódó feladatok:

- A tanulási motiváció kialakítása, fejlesztése. Az érdeklődés, a megismerési vágy fenntartása.

- Az új oktatásszervezési eljárások alkalmazásával a személyiség komplex fejlesztése.
- A tanulók ön-és társértékelési kompetenciájának kialakítása, fejlesztése.
- A szociális készségek fejlesztése, a tanulói együttműködés különböző formáinak alkalmazása – páros és csoportmunka, projektmunka, otthoni egyéni feladatok vállalása
- A felelősség vállalás megalapozása az együttműködésre épülő kooperatív csoportmunkában

Színterei: a tanítási órák és a délutáni, szabadidős foglalkozások egyaránt. Az osztályfőnökök gyakran készítenek szociometriai felméréseket, kérdőívek segítségével felméri tanulók rivalizálását, a közösségben elfoglalt helyüket. A közösségfejlesztés megjelenik az osztályfőnöki tanmenetekben is. A nyolcadikosaink évek óta kitöltnek egy kérdőívet, válaszaikból megtudhatjuk, milyen negatív, pozitív hatás érte őket, milyen emlékeket visznek magukkal. Az eredmények tükrében igyekszünk javítani a negatívumokon.

Hagyományaink ápolása és fejlesztése, az iskola jó hírnevének megőrzése, öregbítése az iskolaközösség minden tagjának feladata. Az intézmény vezetősége minden olyan kezdeményezést támogat, ami az iskolához tartozás érzését erősíti.

Jelképeink: az iskola címere, jelvénye, feliratos póló, Aranykoszorús Mezőszél jelvény, Mezőszél – díj. Több éve verik be nyolcadikosaink rézszőgeiket az udvaron álló kopjafába jelezve, hogy az iskolánkhoz tartoznak.

Hagyományaink közé tartoznak az évente megrendezésre kerülő házi versenyek és megyei versenyek (matematika, Apró matematikusok versenye, alsós vers- és prózamondó). Galériánkban tanulóink munkáit mutatjuk be. Évente kiállítást rendezünk a legszebb alkotásokból a Várkonyi Könyvtárban.

Ötévente – iskolánk fennállásának évfordulójára – nagyszabású jubileumi programokat szervezünk.

5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnökök feladatai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, az iskolában a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével.

- Ezzel összefüggésben **kötelessége** különösen, hogy
  - a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
  - b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógy- és fejlesztőpedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű tanuló felzárkózását elősegítse,
  - c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
  - d) előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
  - e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
  - f) a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, fejlődéséről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, sikerekről, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő (tanórai és tanórán kívüli) lehetőségekről,
  - g) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek (iskolaorvos, védőnő, iskolapszichológus,

fejlesztőpedagógusok, pedagógiai asszisztensek, iskolarendőr, kortársoktató) – bevonásával,

- h) a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- i) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- j) a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel és/vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,
- k) részt vegyen a pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- l) tanítványai pályorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- m) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- n) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon (fogadóheteken), az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- o) megőrizze a hivatali titkot,
- p) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- q) a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

• A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a **jog**, hogy

- a) személyét, mint a pedagógusközösség tagját megbecsüljék, emberi méltóságát és személyiségi jogait tiszteletben tartásák, nevelői, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék,
- b) a pedagógiai program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés-oktatás módszereit megválassza,
- c) a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket,

- d) a Köznevelési törvény 3. § (3) bekezdésében foglaltak megtartásával saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelő, oktató munkáját, anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy készítetné a gyermeket, tanulót,
- e) hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez, intézményi és fenntartói információkhoz,
- f) a nevelőtestület tagjaként részt vegyen a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programjának megalkotásában, elfogadásában és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat,
- g) szakmai ismereteit, tudását szervezett továbbképzésben való részvétel útján gyarapítsa, részt vegyen a köznevelési rendszer működtetésével, ellenőrzésével kapcsolatos megyei és országos feladatokban, pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában,
- h) szakmai egyesületek tagjaként vagy képviselőjeként részt vegyen helyi, regionális és országos közneveléssel foglalkozó testületek munkájában,
- i) az iskola könyvtárán keresztül használatra megkapja a munkájához szükséges tankönyveket, tanári segédkönyveket, az intézmény SZMSZ-ében meghatározottak szerinti informatikai eszközöket,
- j) az állami szervek és a helyi önkormányzatok által fenntartott könyvtárakat, muzeális intézményeket és más kiállító termeket, színházakat jogszabályban meghatározott kedvezményekre való jogosultságát igazoló pedagógusigazolvánnyal látogassa,
- k) az oktatási jogok biztosához forduljon.

- **Az osztályfőnöki munka**

- o **Tartalma**

Az osztályfőnök munkája során igyekszik céltudatosan összehangolni az iskola és az iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket. Legfőbb feladata, hogy a rá bízott osztályt tervszerűen irányítsa, vezesse.

A tanulókkal közösen tervezi, elemzi és alakítja az osztály életét, biztosítja annak bekapcsolódását az iskola egészének nevelési rendszerébe.

Az osztályfőnök munkáját befolyásoló hatások:

- a gyerekektől induló hatások
- a kollégáktól érkező hatások
- a szülők felől illetve a szülők irányában ható információk
- a helyi tanterv készítéséhez nyújtott információk.

E dimenziók jelzik az osztályfőnöki funkció komplex, differenciált, rugalmas és integrált jellegét s azt is, hogy e szerep szükségszerűen nem konfliktus nélküli.

- Az osztályfőnöki munka **feladatkörei:**
  - a) ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása
  - b) szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása
  - c) közvetlen nevelőmunka

a) Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok

- Digitális osztálynapló naprakész vezetése és ellenőrzése. Az elektronikus naplóból még hónap végén is hiányzó érdemjegyekre és a haladási napló pontos kitöltésére felhívja a szaktanárok figyelmét.
- A hiányzások havonkénti, félév végi illetve év végi összesítése. Az igazolatlan hiányzások eljárásrend szerinti nyomon követése és az esetleges szankciók végrehajtása.
- A félévi értesítők, év végi bizonyítványok kitöltése, kiadása.
- Anyakönyvek, törzslapok kitöltése és vezetése.
- A pótvizsgákkal és az osztályozó vizsgákkal kapcsolatos adminisztráció elvégzése.
- Statisztikai adatok szolgáltatása

b) Szervezési, koordinációs feladatok

- Év elején az első osztályfőnöki órán megismerteti a tanulókkal a házirendet, felhívja a figyelmet az esetleges változásokra. Folyamatosan ügyel a házirendben foglaltak betartására, különösen a késésekre és a hiányzásokra. Tűz- és balesetvédelmi oktatást tart.

- Az osztállyal havonta, az osztályban tanító tanárokkal történő megbeszélés után félévkor és évvégén értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Folyamatosan figyeli az osztályterem berendezésének állagát, azonnal jelzi az iskolavezetésnek a hiányosságokat, rongálásokat.
- Minden év elején tevékenyen segíti az osztály diákönkormányzati képviselőinek megválasztását, ismerteti a DÖK működési szabályzatát. Az osztály előtt legalább havonta egyszer, de lehetőleg minden iskolai Diáktanács-ülés után beszámoltatja a diákönkormányzati képviselőket.
- Az iskolavezetés által jóváhagyott felmérések osztályszintű lebonyolítását, összesítését elvégzi, elvégezteti.
- Az osztályfőnöki órák tervezésével, megtartásával kapcsolatos teendők:
  - Az osztályfőnöki tanterv alapján összeállítja és elkészíti az osztályfőnöki órák tervezett tematikáját.
  - A tervezett témákról beszélgetést folytat, illetve vitát vezet az osztályfőnöki órákon.
  - Az osztályfőnöki órákon folyamatosan tájékoztatja az osztályt az iskolavezetés, illetve a nevelőtestület őket érintő határozatairól.
  - Alsó tagozatban összeállítja az osztálya órarendjét.
- Szülőkkal való kapcsolattartás formái:
  - Egy évben legalább két szülői értekezletet tart.
  - Alsóban fogadóheteket tart.
  - Szükség esetén családlátogatást végez.
- Kapcsolatot tart az iskolaorvossal, védőnővel, pszichológussal, Nevelési Tanácsadóval, Családsegítő Szolgálattal.
- Elvégzi a gyermek és ifjúságvédelmmel kapcsolatos feladatokat.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Felső tagozatban megszervezi az osztályában tanító tanárok értekezletét.
- Megtervezi és megszervezi, valamint felelősséggel vezeti az osztálykirándulásokat.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

c) Közvetlen nevelőmunka

- Erkölcsei nevelés

Az osztályfőnök nevelő munkájának alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

- Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és

kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.

- A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. Az iskoláknak ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az osztályfőnöknek foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is. Ehhez védőnői segítséget is igénybe vehet.

- A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Az osztályfőnökök ösztönözik a tanulókat arra, hogy legyen igényük a

helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

- Fenntarthatóság, környezettudatosság

Iskolánknak, mint ÖKO iskolának alapvető célja, hogy a felnövekvő nemzedék ismerje és becsülje az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanítani, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

- Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják

nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

- A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Nemcsak az osztályfőnök, hanem minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

6.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Iskolánkban azt valljuk, hogy minél szélesebb körben kap lehetőséget valaki képességeinek megismerésére, kibontakoztatására, annál nagyobb a valószínűsége, hogy megmutathatja tehetségét. Már csak észrevenni kell ezt és támogatni.

Első, fontos tevékenység a tehetség felismerése. A pedagógusoknak jól kell ismerniük azokat a tulajdonságokat - testi, fizikai, biológiai, szervi, idegrendszeri, értelmi, érzelmi -, amelyek alapján a tehetséget felismerik.

Feladataink közé tartozik ebben a témában pedagógusaink pedagógiai, pszichológiai ismereteinek bővítése. Ezt az ismeretet a szülőknek is át kell adni!

A fenti cél elérése érdekében fontos feladat az IKT eszközök alkalmazásával egyéni feladatadás és interaktív feladatok differenciált alkalmazása tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon.

A felismerés után a tehetség kibontakoztatásának környezeti feltételeit kell biztosítani. A szülőkkel történt megegyezés után a helyi és országos lehetőségeket kell felkutatni, számba venni.

Helyi - iskolai – lehetőségeink:

- a tanórákon a differenciálás módszerének alkalmazása,
- a tanítás tanulása (tanórán, szakköri foglalkozásokon, napköziben)
- „napköziben” a speciális foglalkozásokon,
- szakkörökben, amelyet a tanulók érdeklődési körüknek megfelelően választhatnak (tanév végén jelzik igényüket)
- tanulmányi versenyek szervezésével, lebonyolításával (levelezős, tantárgyi, házi, városi, megyei országos fordulók, pályázatokon való részvétel)
- sportversenyeken való részvétel,
- kiemelkedő tehetségű diákjainkkal egyénileg foglalkozunk.

Alsó tagozaton elsőtől vehetnek részt a diákok kreatív órákon. A 4. évfolyamon informatika szakkört indítunk. A zeneiskola helyben kínál szolfézs és hangszeres képzést tanulóinknak.

Iskolánkban a gyerekek által preferált szakkörök: képességfejlesztő foglalkozás (1. osztály), tanulás tanítása (alsó tagozat, napközi, felső tagozat), kézműves, origami, szorobán, furulya, rajz, matematika, énekkar, színjátszó, dráma, foci-suli, kézilabda, kosárlabda.

A pillanatnyi kínálat az igények változásával alakítható. Az iskola személyi és tárgyi feltételei, anyagi lehetőségei mellett a szülők és diákok véleménye, kívánsága is fontos szempont a szakköri tevékenységek működtetésében.

A tehetséges gyerekekkel rendszeresen foglalkozni kell.

"Táplálni kell őt könyvekkel, külön feladatokkal, gyakorlatoztatni kell az agyát, hogy tudjon futni, de nem szabad belőle extra valakit csinálni, mert az elrontja. És vigyázni kell nagyon, hogy el ne nyomjuk! Van egy téveszme, hogy a lángelmét nem lehet elnyomni, az utat tör magának. Csudát tör utat! Nincs könnyebb dolog, mint egy lángelmét elnyomni, mert az nagyon érzékeny. Azt úgy el lehet fújni és taposni, mintha ott sem lett volna."

(Szentgyörgyi Albert)

6.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A lemaradó és lassabb ütemben fejlődő gyerekek felzárkóztatására alsó tagozatban, fejlesztő órákat, korrepetálást biztosítunk. Alsó tagozatban a tanítók fejlesztő pedagógusi képesítésükkel alkalmasak arra, hogy felismerjék a tanulási nehézségeket (dysgraphia, dyslexia, dyscalculia), és egyben korrigálási lehetőségük is van. Ha a probléma meghaladja a tanítók lehetőségeit, akkor a Nevelési Tanácsadó vagy a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleményét és segítségét kérjük. A „napköziben” módunk van az egyéni segítségre. A felzárkóztatás további lehetőségei: a tanórai differenciált foglalkoztatás, a csoportban tanulás, ami egyben egymás segítése is. A felső tagozatban a differenciált tanórai foglalkoztatás mellett a tanulásmódszertan szakköri és tantárgyi keretei a lehetőségeink. Ezt a célt szolgálhatják a különböző kooperatív tanulásszervezési eljárások.

A szociális hátrányok miatt kudarcnak kitett tanulókat az osztályfőnökök kísérik kiemelt figyelemmel.

A munka során kihasználjuk az IKT- eszközök nyújtotta lehetőségeket a felzárkóztatás megszervezésénél. Interaktív feladatokat alkalmazunk a felzárkóztató tevékenységek során.

A problémák feltárásában és a megoldások megtalálásában sok segítséget kapunk a Nevelési Tanácsadó szakembereitől, az utazópedagógusoktól.

6.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A tanítók, osztályfőnökök, szaktanárok feladata a beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő tanulók szűrése. A problémák diagnosztizálása, az okok feltárása a nevelők és szakemberek feladata. Amennyiben a tanítók, az osztályfőnökök nem tudják megoldani a problémát, kapcsolatba léphetnek a Gyermekjóléti Szolgálat és a Nevelési Tanácsadó szakembereivel. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy a szülőkkel együttműködjünk. A szakmai kapcsolatok kialakítását, ápolását az iskolavezetés végzi.

A feltárás már az óvodában megkezdődik. Tanítóink felveszik a kapcsolatot az óvónőkkel, ellátogatnak az óvodai foglalkozásokra. Az iskola megkezdése előtt vendégül látjuk leendő tanítványainkat egy-két foglalkozásra. A nyári levelezések is képet adnak a majdani elsősökről. Beiratkozáskor az óvodai papírral megkapjuk a Nevelési Tanácsadó szakvéleményét, ami konkrétan megnevezi a magatartászavar és a várható tanulási probléma okát. Fokozottan figyelünk az újonnan érkező tanulókra (bár tanulóink elfogadóak), a serdülőkorral járó magatartászavarokra.

A fegyelmi problémák tanulási zavarokkal is járhatnak és az energiák lekötöttsége is okozhat magatartási nehézségeket.

A megoldás egyik része a tanórán adódhat: csoportmunka, egyéni tanulásszervezés, a tanulás tanításának módszertana, korrepetálás, tehetséggondozás, személyiségfejlesztés; másik része a tanórán kívüli tevékenységekben: az érdeklődési körnek megfelelő tevékenységforma keresése, a tanulás tanítása a napköziben, egyéni tanulási módszerek kialakítása. A nevelőknek szoros kapcsolatot kell kialakítani a szülőkkel, a tanulókkal; a problémás gyerekek fokozott figyelmet igényelnek. Az eredmény érdekében szoktunk élni azzal a lehetőséggel, hogy az osztályban tanító nevelők közösen keresnek megoldást. Az osztályfőnöknek segíthet a szociometriai vizsgálat, segítségével feltérképezheti a peremhelyzetben lévő tanulókat. A pedagógusok munkáját segíti az iskolapszichológus is.

Az értékelésnél figyelembe kell vennünk a tanulók eltérő képességeit, önmagukhoz mértén nézzük a fejlődést. (Bár a nem problémás gyerekeknél is erre törekszünk.) Gondoskodnunk kell a pályaválasztásukról, a tanulók megfelelő iskolafokozatba kerüléséről.

Tanulmányait magántanulóként teljesítő tanulókkal egész évben folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, segítjük sikeres felkészülésüket.

6.4 Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

Iskolánk alapvető célkitűzése tanulóink esélyegyenlőségének megteremtése, a veszélyeztetettség elhárítása, a gyermeki jogok biztosítása.

Ez a célkitűzés határozza meg a gyermek- és ifjúságvédelmi munka fő feladatait, melyek a következők:

- az anyagi körülményeik miatt hátrányos helyzetű tanulók támogatása,
- a hátrányos helyzetű tanulóink segítése,
- a veszélyeztetett tanulóinkra fokozott figyelmet fordítunk,
- kapcsolattartás a Polgármesteri Hivatal ifjúságvédelmi rendszerének alap-, ill. szakellátást nyújtó szerveivel, a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Feladatainkat általános és speciális összetevőkre osztottuk.

Általános: a személyiség–közösségfejlesztéssel, neveléssel kapcsolatos feladatok; a gyermeki-tanulói jogok érvényesítése; a szülők megnyerése, szemléletformálása; együttműködés az általános gyermekvédelmi feladatok megvalósításában közreműködő intézményekkel.

Speciális: tanulóink eltérő gyermekvédelmi problémáinak tudatos, tervszerű kiszűrése, feltárása; az eltérő helyzetű és szükségletű gyermekek célzott, speciális kezelése, fejlesztése; a gyermekvédelmi problémákkal küszködő tanulók szüleinek megnyerése; a speciális szakemberek (orvos, védőnő, pszichológus, fejlesztőpedagógus, családgondozó) széleskörű bevonása.

Szellemiségünk a gyermekek védelmét szolgálja. A hátrányos helyzetű tanulók gondozásában a tantestület egésze részt vesz, fontos szerepe van az osztályfőnököknek.

Nevelési elveink alappillére az elfogadó, önmagához mért fejlődést szem előtt tartó nevelési mód. Elősegítjük a tanulók helyes önértékelésének fejlődését, önbecsülésük kialakulását. Gondot fordítunk arra, hogy a deviáns viselkedésű tanulót elfogadja a közösség.

A tanulmányi eredményeikben lemaradó tanulók számára korrepetálást, fejlesztő foglalkozást szervezünk. Fejlesztő munkánk tudatos és összehangolt, az éves munkaterv is tartalmazza.

Kérdőív segítségével alkottunk egy helyzetképet. A felmérés adataiból látszik, hogy a hátrányos helyzet nem befolyásolja egyértelműen a tanulók iskolai teljesítményét. Legtöbbször a figyelemzavar, a felfogóképesség hiányossága, az emlékezetbe vésés gyakorlatlansága, a gyenge írási–olvasási képesség következménye a tanulási nehézség.

Meglepő, hogy egyre több gyerekről derül ki: nehézsége a dysgraphia, dyslexia miatt adódik. Iskolánkban a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat régebben két nevelő látta el (egy tanító, egy tanár). Jelenleg nincs ilyen státuszunk, ezért a feladatok nagy részét az osztályfőnökök végzik, a „volt ifjúságvédelmi felelős” koordinálása mellett.

A tanév elején az osztályfőnökök a tanulók gyermekvédelmi helyzetének szempontjából felmérést végeznek. Ehhez igazodva készül el az éves cselekvési terv. A megvalósításról a felelősök a félévi és az év végi tantestületi értekezleten beszámolnak. A konkrét gyermekvédelmi esetekkel kapcsolatos esetmegbeszélések gyakorisága az aktuális probléma függvénye. A feladatok megoldásában együttműködünk a szülőkkel is, folyamatosan tájékoztatjuk őket, rendszeres a kapcsolattartás. A közösség tagjai a tudomásukra jutott információkat bizalmasan kezelik.

6.5 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociális szolgáltatások

- reggeli ügyelet (legkorábban 7⁰⁰-kor kezdődik, a földszinti zsibongóban és az ebédlőben történik a gyülekezés)
- délelőtti étkezési lehetőség biztosítása,
- ebédelési lehetőség biztosítása (napközi, menza - térítési díj ellenében),
- uzsonna biztosítása (napközi - térítési díj ellenében),
- alapítványi segélyezési lehetőség (étkezési, taneszköz, stb.; az intézményvezető, az intézményvezető-helyettes és az osztályfőnök javaslata alapján),
- egészségügyi vizsgálatok (Az iskolaorvos látja el a védőnő segítségével),
- délutáni ügyelet (a „napközis nevelők” látják el, legkésőbb 17⁰⁰-ig),
- őszi, téli, tavaszi, nyári napközi,

- a korszerű IKT eszközökhöz való hozzáférés biztosítása

Az alapítványi segítségnyújtás rászoruló diákoknak

Az esélyegyenlőséget növelő anyagi támogatásban nagy szerepe van iskolánk alapítványának, amely oktatáshoz szükséges tárgyi eszközök nyújtásában segít minden diák számára, valamint tanórán kívüli foglalkozások eszközeit és lehetőségeit finanszírozza. Pl.: Egészségnevelési program, környezetnevelési program, osztálykirándulások.

A szociálisan rászorultak körében kiemelt támogatást kapnak azok a tanulók, akik képességeikhez mért eredményes tanulásukkal, szorgalmukkal, a gyermeki tevékenységek területén elért sikerekkel, munkájukkal érdeklődő, aktív magatartásukkal ezt kiérdemlik.

7. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Tanítványaink közösségét a diákönkormányzat képviseli. A diákönkormányzat biztosítja iskolánkban a lehetőséget, hogy azokban a kérdésekben, amelyekben a jogszabályok erről rendelkeznek, a diákok egyetértési, illetve véleményezési jogukat gyakorolhassák. A diákok munkáját három pedagógus segíti.

- A tanuló jogában áll részt venni az osztály és az iskola életének alakításában, részt venni az iskolagyűléseken, a Diákönkormányzat ülésein, valamint a szülők képviselével a fogadóórákon és a szülői értekezleteken, s így megismerni, milyen kérdésekben tartanak igényt véleményére és javaslatára; az osztályközösség előtt, az iskolagyűlésen, személyes ügyeiben az osztályfőnöknek - az emberi méltóság tiszteletben tartásával - szabadon véleményt nyilváníthat.
- A tanulók joga, hogy a tanév kezdetén az osztályfőnökök tájékoztatásából megismerjék a jogaik érvényesítéséhez szükséges jogszabályokat, a diákönkormányzathoz fordulhasson érdekképviselétéért.

- A tanulók véleménynyilvánításának és tájékoztatásának legfőbb fóruma a diáktanács. A tájékoztatás másik formája az iskolagyűlés. Minden fontosabb esetben rendkívüli iskolagyűlést hívhat össze a diákönkormányzat, ha az osztályok kétharmada vagy az igazgató illetve a tantestület javasolja.
- A Diákönkormányzat dönt a tanév során egy tanítás nélküli munkanap időpontjáról és programjáról.
- A tanulók választhatnak és választhatók az osztály és az iskolai önkormányzat valamennyi tisztségére, tanulmányi eredménytől függetlenül.
- Az osztályközösség az osztály ügyeiben önállóan dönthet, az osztályok döntése nem lehet ellentétes a Házirendben leírtakkal, az osztályok jogosultak valamennyi iskolai ügyben javaslattal élni, véleményüket kifejezni.
- A tanuló joga, hogy társai kötelezően tiszteletben tartsák világnézeti, vallási nézetét, nemzeti vagy etnikai önazonosságát.

8. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

- **A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák**

A tanuló és a pedagógus együttműködésének színtere a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozáson kívül a diákönkormányzat, ami egyben az iskolai gyermekközösség érdekérvényesítési formája. Az intézményi döntési folyamatban való részvételük is e szintéren történik. Valamennyi osztály önálló gyermekközösség, véleményüket, érdekeiket két tanuló képviseli osztályonként. Munkájukat általuk választott tanárok és volt tanítványaink segítik. A diáktanács összejövetelein lehetőség van arra, hogy a gyerekek felvessék problémáikat a diákélet egy-egy

területével kapcsolatban.

A megoldást vagy megtalálják együtt, vagy a tantestület segítségét kérik. Lehetőség van arra is, hogy a nevelők, az iskolavezetés kérjen segítséget a gyerekektől.

Működésüket a diákönkormányzati SZMSZ szabályozza. Minden tanévben éves tervet készítenek, ami része az iskolai Munkatervnek.

Fontosnak tartjuk, hogy megfelelő legyen az információáramlás a gyerekek, a nevelőtestület és az iskolavezetés között. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

- **A szülői közösséget érintő együttműködési formák**

Célunk, hogy a szülők és a pedagógusok között partneri viszony alakuljon ki. A tanórai, valamint a tanórán kívüli korszerű tanulásszervezési eljárásaink során tanulóink szüleit erőforrásként vonjuk be a programok megvalósításába. Egyéb partnereink listáját folyamatosan felülvizsgáljuk, és kutatjuk a további partnerkapcsolatok lehetőségeit programjaink minél színvonalasabb megvalósítása érdekében.

Egy-egy osztály önálló szülői közösség. Javasataikat, problémáikat a szülői értekezleteken szokták felvetni. "Orvoslást" vagy az osztályfőnöktől - aki a tantestületet is képviseli - vagy az iskolavezetéstől kapnak. A pedagógusok kérése is az osztályfőnökön keresztül jut el a szülőkhöz.

Az iskolavezetés többször fordul a szülőkhöz kérdőívekkel, hogy elégedettségüket, igényeiket felmérje. A válaszokat értékeljük, és megbeszéljük a továbblépés lehetőségeit. Az eredményekről és a tervekről a szülői értekezleteken és a szülők tanácsának megbeszélésein értesülnek. A szorosabb kapcsolat érdekében osztályonként 2-2 szülő képviselével megalakítottuk a Szülők Tanácsát. Évente szükség szerint többször is találkozunk, általában szülői értekezletek előtt. Az iskola működésével, az oktató-nevelő munkával kapcsolatban ők kapnak az iskolavezetéstől információt, meghallgatjuk véleményüket, élhetnek javaslattevői jogukkal. A Szülők Tanácsának osztályszintű képviselői a szülői értekezleten lehetőséget kapnak, hogy beszámoljanak a gyűlésen hallottakról. Emellett e-mailen is tájékoztatják egymást a szülők.

A szülőknek szabad bejárásuk van az iskolába tanítási időn kívül. Az alsós tanulókat kísérik reggel és a tanítás, „napközi” után délután. Lehetőség nyílik arra, hogy a szülők egymással is és a nevelőkkel is közelebbi ismeretséget kössenek.

Az alsós osztályok ajtajánál elhelyezett tábla tájékoztatja a szülőt az osztályra vonatkozó tudnivalókról. Ezen kívül az iskola bejáratánál elhelyezett faliújság (Fontos tábla) is tájékoztatja az iskola szereplőit az iskolai élettel kapcsolatos tudnivalókról.

A folyosókon elhelyezett paravánokon rendszeresen tájékoztatást nyújtunk az iskolai és (programokról, a) tanórán kívüli programokról (lehetőségekről), eredményeinkről.

Az iskolapolgárok és szülei (gondviselőik) tanév során felmerülő problémájukról az osztályfőnököt, a szaktanárt tájékoztatják. Ha ők nem tudják orvosolni, akkor az iskolavezetés intézkedik.

A kapcsolattartás fórumai:(rendjét az éves munkaterv tartalmazza)

- osztály szülői értekezletek (tanév elején, a félév értékelésekor, a tanév végén)
- rendkívüli szülői értekezletek (szülői vagy nevelői kérésre)
- évfolyam szülői értekezletek (8. osztály továbbtanulás)
- fogadóórák (délelőtt, délután)
- fogadóhetek (alsóban)
- közérdekű adatok, aktuális információk az iskola honlapján
- A kapcsolattartás más formái: családlátogatás (szükség szerint), közös kirándulások, iskolai rendezvények, sportprogramok, szülők-tanárok bálja, nyári tábor.

9. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A Pedagógiai Program 2. sz. melléklete tartalmazza.

10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Átvételi eljárás magasabb osztályokban

Más iskolából érkező tanulók szülői kérés alapján folytathatják tanulmányaikat iskolánkban, amennyiben elfogadják intézményünk programját.

Az iskola helyi tanterve biztosítja az iskolaváltást, a más iskolából, külföldről érkező tanulók átvételét, szükség esetén különbözeti vizsgával vagy évfolyamismétléssel. (Az iskolaváltással járó beilleszkedés és felzárkózás időszakában esetenként külön egyéni foglalkozások szükségesek.)

Iskolaváltás esetén lehetőség szerint kérjük a tanulót, hogy „próbanapon” vegyen részt. Ismerkedjen meg a pedagógusokkal, osztálytársakkal, az iskolai élettel, szokásokkal. A szerzett tapasztalatok után biztosabban tudunk megfelelő döntést hozni.

Más intézményből évfolyamuknak megfelelő (felsőbb) osztályba kerülhetnek az új növendékek, ha

- az osztálylétszám nem haladja meg a törvény által megszabott maximális létszámot,
- az osztályfőnök úgy látja, az osztályközösségbe „beleillik” az új tanuló,
- a szülőnek és gyermeknek – kínálatunkat megismerve – megfelel iskolánk.

A később felvételt nyert tanulók minden tekintetben azonos elbírálás alá esnek az eredetileg nálunk beiskolázott tanulókkal. Az esetleges hátrányok leküzdésében segítenek az osztályfőnökök és a szaktanárok.

Külföldről érkező, magyar állampolgárságú tanuló akkor kerül az életkornak megfelelő évfolyamba, ha a szaktanárok meggyőződtek arról, hogy magyar nyelven is teljesíti a kívánt követelményeket.

11.A felvételi eljárás különös szabályai

11.1 Az első osztályosok beíratása

A szülőnek joga, hogy szabadon válasszon iskolát gyermekének. A szabad iskolaválasztás lehetővé teszi a körzethatáron kívüli gyermekek felvételét is.

Az igazgató dönt a tanulói jogviszony kezdetéről az óvoda szakvéleménye alapján.

Iskolánkba elsősorban az iskolához rendelt körzetből érkező gyermekeket vesszük fel.

Létszám függvényében további tanulók felvehetőek a következő módon:

Ha az iskolánk a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, a lakóhellyel nem rendelkezők esetében, akiknek tartózkodási helye Pécs. (A szülőnek írásban nyilatkoznia kell, hogy mely címen él életvitelszerűen.)

Ha az iskolánk – a megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt a jelentkezők között. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges (sajátos) helyzetnek minősül, ha a tanuló

- a) szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő vagy
- b) testvére az adott intézmény tanulója vagy
- c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található vagy
- d) az iskola a lakóhelyétől, tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

11.2 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Az iskola felsőbb évfolyamába léphetnek tanulóink, ha az előírt tanulmányi követelményeket legalább elégséges minősítéssel teljesítették. (A továbbhaladás feltételeit a helyi tantervek tartalmazzák.) Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, ill. az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Első évfolyamon nem buktatunk, nem elfogadható teljesítmény esetén az iskolalátogatásról állítunk ki bizonyítványt. Amennyiben a tanulónak két tanév alatt sem sikerül teljesítenie az első osztályos minimális követelményeket, a tanító kezdeményezi a szakértői vizsgálatot és a tanuló elhelyezését speciális oktatási intézményben

A nevelőtestület határozata:

- Ha a tantárgyi követelmények minimumát a tanév ideje alatt nem teljesíti a tanuló, javítóvizsgát köteles tenni (augusztus utolsó hete). A tanév végén a szaktanártól megkapja írásban az elégséges osztályzat elsajátításához elegendő tananyagot. Amennyiben sikeres a javítóvizsga, a tanuló magasabb évfolyamba léphet. Sikertelen eredmény esetén évfolyamot köteles ismételni. A különbözeti vizsga eredményét a bizonyítványban dokumentáljuk. A hiányásaik miatt év közben nem értékelt tanulók, valamint a magántanulók osztályozó vizsgát tehetnek. A magántanuló az igazgató által meghatározott időben (félévkor és év végén) és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról.
- A tanulmányok alatti vizsga - ha azt az iskolában szervezik - vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.
- Vizsgaformák és követelmények: A tantárgyi vizsgák szóbeli és írásbeli részből állnak. A készségtárgyaknak gyakorlati vizsgarésze is van. A vizsgafeladatokat a szaktanár állítja össze a mindenkori érvényes Kerettanterv alapján. A továbbhaladás feltétele a Kerettanterv alapján meghatározott minimum követelmények teljesítése.
- Értékelés: Az értékelés ötfokozatú érdemjeggyel a bizottság tagjainak egyhangú döntése alapján történik.

11.3 Általánostól eltérő továbbhaladás

- A tanuló az iskola vezetőjének engedélyével az iskola egy vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti. Egy-egy évfolyam teljesítését eredményes osztályozó vizsgával kötelesek zárni.
- A 2. évfolyam végétől a tantestület évisméltásra kötelezheti a tanulót, ha az évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket nem teljesítette.
- A tanuló tankötelezettségének magántanulóként is eleget tehet.
- A törvény lehetővé teszi, hogy a szülő kérésére – eredményes teljesítés esetén is – a tanuló évfolyamot ismételjen.

11.4 Felmentés

A felmentésről az igazgató határozatban dönt. A határozat szabályozza a tanuló beszámolási kötelezettségét is.

Részleges vagy teljes felmentést kaphat a tanuló testnevelésből szakorvos javaslata alapján. Ha a tanuló gyógytestnevelésre jár, az ott szerzett érdemjegy kerül a bizonyítványba.

Az a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló, akit 2018. augusztus 31. napjáig a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól mentesítettek, a mentesítés időtartamának félbeszakadása nélkül, középfokú iskolai tanulmányainak befejezéséig egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés és az adott tárgy esetén az érettségi alól is mentesülhet

Az idegen nyelv osztályozása alól felmentést kaphat a tanuló a szakvélemény alapján. A felmentett tanuló köteles az idegen nyelvi órákon részt venni.

A helyesírás osztályozása alól felmentést kaphat a tanuló a szakvélemény alapján. A felmentett tanuló köteles a magyar nyelvtan órákon részt venni, az elméleti tananyagból a követelményeket teljesíteni.

A matematika és minden tantárgy számolást igénylő részének osztályzása alól felmentést kaphat a tanuló a szakvélemény alapján. A felmentett tanuló köteles a matematika órákon részt venni, az elméleti tananyagból a követelményeket teljesíteni.

11.5 Kilépés iskolánk oktatási rendszeréből

Megszűnik a tanulói jogviszony:

- Az átvétel napján, ha a tanulót másik iskola átvette.
- Ha a tanulói jogviszony szünetel, mert külföldi tartózkodás alatt a tankötelezettséget külföldi iskolába járással teljesíti a tanuló.
- Amennyiben a 6. évfolyam végén felvételt nyert valamely hatosztályos gimnáziumba.
- A nyolcadik osztály sikeres elvégzése után.
- Ha a nem tanköteles tanuló írásban bejelenti, hogy nem kívánja folytatni tanulmányait.

Helyi tanterv

12. A választott kerettanterv megnevezése

A helyi tanterv alapdokumentumai:

- Nemzeti Alaptanterv
- Kerettantervek

Iskolánk helyi tanterve a kerettantervek alapján készült, azoknak a helyi igényekhez és lehetőségekhez igazított adaptációjaként. A Nemzeti Alaptanterv műveltségi területei a kerettantervi tantárgyi szerkezetben jelennek meg a tantervekben. A szabadon tervezhető időkeretből magasabb óraszámot biztosítunk az idegen nyelv tanításához.

A kerettantervek közül helyi tantervként az alábbiakat alkalmazzuk:

- Azon tantárgyak kerettanterveiből, amelyekből csak egy van, azt alkalmazzuk.
- Magyar nyelv és irodalom „A” kerettanterv
- Biológia „A” kerettanterv
- Ének „A” kerettanterv
- Fizika „B” kerettanterv
- Kémia „B” kerettanterv
- Természetismeret „A” kerettanterv

Az egyes évfolyamokon az elmúlt tanévekben az alábbi tantervek alapján folyt az oktatás: HT 2013 = 51/2012.(XII.21.) sz. EMMI rendelettel kiadott kerettantervek alapján elkészített 2013 szeptemberétől érvényes helyi tanterve.

	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
2013/14.	HT 2013	NAT	NAT	NAT	HT 2013	NAT	NAT	NAT
2014/15.	HT 2013	HT 2013	NAT	NAT	HT 2013	HT 2013	NAT	NAT
2015/16.	HT 2013	HT 2013	HT 2013	NAT	HT 2013	HT 2013	HT 2013	NAT
2016/17.	HT 2013	HT 2013	HT 2013	HT 2013	HT 2013	HT 2013	HT 2013	HT 2013

Jogszábaály határozza meg a tanulók tanórai foglalkozásának időkeretét. Iskolánk tantárgy- és óratervei a törvényi előírások, valamint a szülők javaslataink figyelembevételével készültek.

13. Tantárgyi óraterv

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal:

Óraterv a kerettantervekhez - 5-8. évfolyam				
	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és Irodalom	4	4	3 + 1	4
Idegen nyelvek	3 + 2	3 + 2	3 + 2	3 + 2
Matematika	4	3 + 1	3 + 1	3 + 1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Etika	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc / Hon- és népismeret*	1			
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
	28	28	31	31

Óraterv a kerettantervekhez - 1-4. évfolyam				
	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és Irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek	1	1	2	2 + 2
Matematika	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
	25	25	25	27

Alsó tagozat 1-4. évfolyam	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Tanórai rendelkezésre álló időkeret	25	25	25	27
Tantárgyi engedélyezett többlet órakeret (osztálybontás, tanóra)	2	2	2	2
Maximális-túl nem léphető- tanórai időkeret	27	27	27	29
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	25	25	25	26
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret	52	52	52	55
NKT.27.§(5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	1+1	1+1	1+1	1+1
Felső tagozat 5-8. évfolyam	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Tanórai rendelkezésre álló időkeret	28	28	31	31
Tantárgyi engedélyezett többlet órakeret (osztálybontás, tanóra)	3	3	4	4
Maximális-túl nem léphető- tanórai időkeret	31	31	35	35
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	20	20	21	21
Az osztályok számára engedélyezhető időkeret	51	51	56	56
NKT.27.§(5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra és felzárkóztatásra	1+1	1+1	1+1	1+1

A Pedagógiai program 3. sz. mellékletében található a tantárgyak helyi tanterve.

14. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei
(17/2014. EMMI rendelet)

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskola csak olyan tankönyveket használhat, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak, illetve amelyek szerepelnek a tankönyvjegyzékben, igazodik a tantárgyi tantervekhez.

Az egyes tantárgyak tanítása során a pedagógus tankönyveket, munkafüzeteket és különféle tanítást segítő (pl.: atlasz, szótár, feladatlap, lexikon, szöveggyűjtemény, feladatgyűjtemény, digitális tananyag, stb.) tanulmányi segédleteket alkalmazhat. A tankönyvek, segédletek kiválasztásakor szem előtt kell tartani az egy diákra előírt normatívát. Törekedni kell arra, hogy egyes tanulást segítő szemléltető anyagok (pl.: szótárak, atlaszok) legalább egy osztályra való mennyiségben az iskolai könyvtár rendelkezésére álljanak. Az alkalmazandó tankönyveket és

taneszközöket a munkaközösségeken belül a pedagógusok határozzák meg a fentiek figyelembevételével.

Tartalmi szempontok:

- A tankönyv témafeldolgozása, feladatrendszere idomuljon a tanterv tartalmához, célkitűzéseseihez.
- Vegye figyelembe az adott korosztály értelmi fejlődésének, megismerőtevékenységének életkori sajátosságait.
- A tankönyv nyelvezete, szerkezete legyen követhető, áttekinthető, érthető.
- Adataiban legyen pontos, következtetéseiben logikus.
- Törekedjen a tömörségre, tartalmilag legyen igényes.
- Stílusa legyen magyaros, érthető, pontos fogalmazású.
- Ne csak ismereteket közvetítsen, hanem fejlessze a képességeket és készségeket is, neveljen gondolkodásra.
- Legyen sokoldalúan használható: az átlagos képességű tanuló sikeresen használhassa, de a kiváló képességűt is inspirálja újabb feladatok megoldására.
- Lehetőleg önállóan, kevés tanári segítséggel is használható legyen.
- Segítse elő a külső és belső vizsgákra való felkészülést.
- Gondolkodtató feladatokat tartalmazzon.

Formai szempontok

- A tankönyv lehetőleg minél kisebb méretű legyen, lapminősége alkalmas legyen írásra, olvasásra.
- A betűforma, méret és távolság illetve az egy oldalra kerülő szöveg – vagy feladatmennyiség feleljen meg a tanulók észlelési képességeinek.
- Legyen esztétikus, ízléses, megfelelően illusztrált, tartós és könnyen kezelhető.
- A taneszközök jól áttekinthetőek, figyelemfelkeltőek, tisztántarthatóak és esztétikusak.
- A tankönyv rendelés menetét a 4/2017. (IV. 10.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet módosítása

határozza meg.

- A házirend mellékletét képező Tankönyvellátási rend részletezi.

A 2017-2018-as tanévtől 1-9. évfolyamig a tankönyvek mindenki számára ingyenesek.

Minden év január 25-ig az igazgató meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét. A tankönyvrendelést a tankönyvfelelős a köznevelés információs rendszerének és a Könyvtárellátó által működtetett elektronikus információs rendszer alkalmazásával a Könyvtárellátónak küldi el. A tankönyvrendelés határideje április utolsó munkanapja.

Az iskola május 31-ig tájékoztatja a szülőket a következő tanévben szükséges tankönyvekről, ajánlott és kötelező olvasmányokról.

A tankönyvrendelés módosításának határideje június 30., pótrendelés határideje szeptember 5.

A térítésmentes tartóstankönyveket *iskolapecséttel és sorszámmal ellátva* kapja meg a tanuló szeptember elején, tanév végén a könyvtárnak átadja. Ezeket a tankönyveket *megkímélt állapotban kötelesek visszahozni* a tanév végén. A tanulók (szülei) a tankönyvekért anyagi felelősséggel tartoznak. A tanuló az elveszített, megrongált tankönyvet köteles pótolni.

A munkaközösségek összehangolják:

- véleményüket a tankönyvek kiválasztásánál (könyvtári keret terhére is),
- tartós könyveket, atlaszokat, szótárakat igyekszünk biztosítani (könyvtári keret terhére).

Döntéseik előtt megegyeznek:

- Olyan tankönyvet választanak, melyek több évfolyamra kidolgozottak.
- A ciklus végéig nem váltanak tankönyvet.
- A váltás csak akkor indokolt, ha a használatban lévő tankönyvcsaládnál lényegesen jobb (engedélyezett) kiadvány jelenik meg.
- Váltásnál is figyelembe vesszük a szülők véleményét.

Kiemelt „szolgáltatása” iskolánknak az idegen nyelv oktatása, melynek biztosításáért az elektronikus ismeretforrások folyamatos fejlesztése igen fontos feladat.

Szükséges szemléltető eszközök, egyéb munkaeszközök biztosítása érdekében az iskola különböző pályázatokon is igyekszik anyagi pénzforrásokhoz jutni.

E kérdésben kikérjük a Szülők Tanácsának véleményét. A tájékoztatás, igényfelmérés a

diákönkormányzattal kapcsolatban is megtörténik.

15. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

(20/2012. EMMI rendelet 7.§ (1) bek.)

A NAT-ra épülő tantervi ajánlásokat kiegészítettük, helyi adottságainkhoz igazítottuk, az adaptálásnál a helyi feltétel- és célrendszerünket vettük figyelembe.

Alapfeladat:

- általános iskolai oktatás 8 évfolyamon,
- tanórán kívüli egyéni vagy csoportos, a tanulók fejlődését szolgáló pedagógiai tartalmú foglalkozások

Speciális feladat:

Elsődlegesen tehetséggondozás (idegen nyelvoktatás magasabb óraszámában), illetve igény szerint egyéb területeken. A tanulásban lemaradók felzárkóztatása (szükség szerint).

A pedagógiai feladataink alapjai:

Az emberi kapcsolatok, melyeknek egymás tiszteletén, megbecsülésén kell alapulniuk. A pedagógus nevelőmunkája olyan iskolai működést tegyen lehetővé, ahol a gyerekek biztonságban érzik magukat.

A pedagógus és diák közötti érzelmi kapcsolat, a gyermekek életkori sajátosságai figyelembe vételével. A gyermek feltétel nélküli elfogadása, szeretete. Az iskolában elsődleges a gyermek érdeke, személyiségének minél szélesebb kibontakoztatása.

Az alsó tagozatban a tanulók helyi tanterv szerinti nevelése és oktatása során megtanítjuk a gyerekeket írni, olvasni, számolni, képessé tesszük őket gondolataik értelmes közlésére, a tanulók elsajátítják a közvetlen tapasztalatokhoz és gyakorlati cselekvéshez kötődő

gondolkodási műveleteket és logikai munkaformákat.

Megalapozzuk énképüket. Megtanítjuk őket környezetük megfigyelésére, az elemi összefüggések felismerésére. Kialakítjuk bennük az életkoruknak megfelelő szokásrendet. Személyre szóló értékeléssel formáljuk önismeretüket, erősítjük önbizalmukat.

A felső tagozatban bővítjük, és magasabbra emeljük az addig kialakult készségeiket és a gondolkodási műveletekben való jártasságukat. Jelentősen bővítjük a természetre és a társadalomra vonatkozó ismereteiket. Segítjük a kortárs csoportba történő beilleszkedésüket, önállósodási törekvéseiket és a felnőttektől történő érzelmi leválásukat. Közreműködünk az egyéni érdeklődési irányaik kialakításában.

Tanítványainkat igyekszünk az életkoruknak megfelelő értéknormák birtokába juttatni.

A felső tagozat célja, hogy tudományosan rendszerezett ismeretek nyújtásával előkészítjük a tanulókat a továbbtanulásra, a pályaválasztásra. Megkezdődik az elvont, problémamegoldó gondolkodás kiművelése. Lehetőséget adunk a gyermekeknek önmaguk kipróbálására, érdeklődésük minél teljesebb kielégítésére. Megalapozzuk emberismeretüket, erősítjük autonómiájukat. Segítjük megismerni képességeiket, lehetőségeiket, jó és rossz tulajdonságaikat. Ösztönözzük erkölcsi felfogásuk függetlenedését. Az órakeret egy részét az önálló ismeretszerzés megalapozására, szakkör és tehetséggondozó órákra használjuk. Jövőképüket a vágyaik és realitás együttes tiszteletben tartásával a képességek szerinti pályaválasztásnak megfelelően törekszünk alakítani. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében biztosítjuk a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

A kiemelt fejlesztési feladatok megjelennek az iskolai oktatás valamennyi elemében, elősegítik a tantárgyközi kapcsolatok erősítését. Ilyen elemek:

- a nemzeti öntudatra nevelés,

- az európai azonosságtudat,
- környezeti nevelés,
- információs és kommunikációs kultúra,
- tanulás,
- pályorientáció,
- testi és lelki egészség,
- gazdasági és pénzügyi nevelés

16. A mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés bevezetése felmenő rendszerben történt. A testnevelés órák száma minden évfolyamon heti 5 óra (A 2012-13-as tanévben az 1. és az 5. évfolyamon került bevezetésre.)

Azok a tanulók, akik a kötelező testnevelés óra mellett plusz mozgási lehetőséget igényelnek, a hét minden napján tömegsport óra keretében mozoghatnak, sportolhatnak.

17. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógus választásának szabályai

(20/2012. EMMI rendelet 7.§ (1) bek.)

Az általános tantervű csoportba való besorolás elfogadásával a tanuló (a szülő) a kötelező tantárgyi óraszámokon felül:

1-4. évfolyamon idegen nyelvek és matematika magasabb óraszámokban történő tanulását választhatja.

5-8. évfolyamon magyar nyelv és irodalom (7. évfolyam), idegen nyelvek, matematika, informatika és technika magasabb óraszámokban történő tanulását választhatja.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés esetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

A pedagógus választása a tantárgy(ak) választásával valósul meg.

18. Projektoktatás

Projektoktatás keretében a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül. A projektoktatás módszereit minden pedagógus saját belátása szerint alkalmazhatja tanítási óráin, tanórán kívüli foglalkozásain. Ha ilyen munkaformát alkalmaz a pedagógus, a tanmenetében legyen feltüntetve a témamegjelölés, a ráfordított óraszám, a foglalkozás típusa, a felhasznált eszközök megnevezése, valamint a produktum bemutatásának módja.

A projektmódszer olyan tanulásszervezés, melynek középpontjában valamilyen elvégzendő tevékenység áll, és a hangsúlyt az ismeretek megszerzésének folyamatára helyezi.

A projekt végére pedig olyan produktumot várunk el, mely lehető legszélesebb vonatkozásban tárja fel az adott gondolkört.

A projektmódszer nagyfokú tanulói önállóságot tesz lehetővé, módot ad az ismeretek integrálására, az iskolán kívüli világ megismerésére, kapcsolatok kialakítására, a demokratikus közülethez szükséges készségek elsajátítására.

Kritériumok:

- A kiinduló pont a tanuló problémafelvető kérdése legyen, tervezés közösen történjék.
- A projekt megoldása a tevékenységen keresztül kapcsolódjon a valóságos helyzetekhez.
- Adjon módot individualizált munkára.
- Adjon módot csoportmunkára.
- Kidolgozása összefüggő, hosszabb időtartamra nyúljon el.
- A cél az iskolán kívüli helyzet megismerésére vagy megváltoztatására vonatkozzék.
Interdiszciplinaritás jellemezze.
- A pedagógusok és a tanulók egyenrangú, ám különböző kompetenciákkal rendelkező partnerekként dolgozzanak együtt.
- A tanulók önállóan döntsenek, és legyenek felelősek saját döntéseikért.

- A pedagógus vonuljon vissza szervező, tanácsadó funkcióba.
- A tanulók közötti kapcsolatok erősek, kommunikatívak legyenek.

19.A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Célok:

- A hangsúly a tanulók egyéni eredményességére és sikerességére helyeződjön – az egyének szintjén teremődjenek meg az egész életen át tartó tanulás feltételei
- Csökkenjen a szelekció és szegregáció, mérséklődjenek az oktatási egyenlőtlenségek
- Növekedjen az oktatási rendszer hatékonysága (adott ráfordítás mellett javuljon a tanulói teljesítmény)
- Növekedjen az iskolahasználók elégedettségi szintje

Alapelvek:

- Cselekvésközpontú tanulásszervezés
- Mélységelvű tanítás („kevesebb több”)
- Gyermekközpontú módszertan
- Differenciálás, egyéni tanulási utak
- Kooperáció
- Életszerű tartalmak
- Árnyalt értékelés
- Tanári szerepváltozás
- Befogadó környezet

Módszerek:

- ***Tanórai differenciálás heterogén csoportban***

Ez a terület - a sikeres integráció egyik feltételeként - az egyéni fejlődési különbségeknek, szükségleteknek megfelelő fejlesztés módszereit tartalmazza.

- ***Kooperatív tanulás***

A kooperatív tanulás alapelvei az együttnevelés szempontjából lehetőséget adnak a legfontosabb kompetenciák fejlesztésére.

- ***Tevékenységek központú pedagógiák***
A cél olyan módszertani és tanulás-szervezési eljárások megismertetése, amelyek a hatékony együttnevelést szolgálják (többek között: Waldorf, Montessori, Freinet).
- ***Multikulturális tartalmak, interkulturális nevelés***
Ez a fejlesztés a pedagógusok saját önismeretének, önreflexiós készségeinek megerősítésére, a társadalmi előítéletek tudatosítására, azok csökkentésének lehetséges stratégiáira vonatkozó ismeretek bővítésére, az iskolai kultúra és környezet átalakítására irányul - a tanulók egyenlő lehetőségeinek és aktív részvételének biztosítása érdekében.
- ***Hatékony tanuló-megismerési technikák és patronáló rendszerek***
A cél a pedagógiai kompetencia erősítése a tanuló-megismerési módszerek kreatív alkalmazásában - a pedagógiai megfigyelés, dokumentumelemzés, interjútechnikák és kérdőíves eljárások területén. Ezáltal lehetővé válik, hogy a pedagógusok mélyebben, és egyúttal előítélet mentesen ismerjék meg a gyermekek viselkedését meghatározó tényezőket, valamint a tanulókra ható közvetlen környezeti jellemzőket.
- ***Árnyalt tanulóértékelés a gyakorlatban***
A tanulóértékelés a fejlesztő értékelés szemléletét és tevékenységrendszerét, a pedagógiai gyakorlatba való beépítés lehetőségeit, a szülőkkel való sikeres kommunikáció módszereit foglalja magában.
- ***Projektpedagógia***
A cél a projektpedagógia elméletének és gyakorlatának felhasználása - a kulcskompetenciák és személyiségjellemzők fejlesztése, valamint a projektmunkáknak heterogén csoportban történő megszervezése és lebonyolítása érdekében.
- ***Drámapedagógia***
A terület alkalmat nyújt a tanítási drámába való bevezetésre: felkészít egyes dramatikus módszerek és technikák alkalmazására az együttnevelés érdekében.
- ***Óvoda-iskola átmenet támogatása***
A hátrányos helyzetű gyermekek egyéni sajátosságokra alapozott, megfelelő ütemű, folyamatos, integrált közegben történő nevelésére, a 4-8 éves gyerekek megnyilvánulásainak értő fogadására és szakszerű kezelésére, az óvodapedagógusi és tanítói hatékonyság növelésére készít fel.

- **Módszerek az iskolai sikeresség elősegítésére**

A módszerek tartalmazzák a szociális és kulturális egyenlőtlenségek (a gyermekek fejlődésére gyakorolt) hatásának vizsgálatát, a professzionális tanári kommunikációt, a pedagógusok és szülők kapcsolatrendszerének javítását a sikeresség elősegítésében.

- **Információs és kommunikációs technológiák alkalmazása**

A **Kahoot** nevű alkalmazás formatív értékelő eszköz, mely nagyszerű motivációs erő lehet, mivel játék alapú osztálytermi válaszadó rendszer. Kérdéseket tehetünk fel, amire a diákok válaszolnak a saját gépükön. Tulajdonképpen bármilyen eszközt használhatnak, amin van böngésző és hozzáfér az internethez, számítógépet, laptopot, tabletet vagy akár mobiltelefont is. A helyes válaszokért pontokat kapnak és a legtöbb pontot elérők nevét láthatjuk kivetítve. Igazi motiváció a diákoknak, hogy a legjobbak között legyenek.

20. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

„Minél tovább maradhat meg egy gyermek az életkorának és személyiségének megfelelő lehetőségekben, annál erőteljesebben, egészségesebben fogja átküzdeni magát a későbbiekben az akadályokon.”

(Vekerdy Tamás)

Az iskola feladata, hogy tanulóiban kialakítsa a kötelességtudatot, belső motivációt.

Ritka az a jól motivált diák, aki több tudásért tanul. A diák akkor és azért tanul, ha értékeit és tanulási szokásait tanárai értékelési szokásaihoz igazítja.

Az értékelés funkciói:

- a folyamatos munka folyamatos visszajelzése,
- a tanulásra való érdekeltség megteremtése,
- motiváció,

- kontroll,
- sikert, kudarcot jelez,
- az elvárt képességek szintmérése,
- az előrehaladás mérése.

Követelménye:

➤ **legyen**

- áttekinthető
- személyre szóló,
- kiszámítható,
- előremutató,
- a sikert hangsúlyozó,
- preferálja a szorgalmat és tehetséget.

Az első évfolyamon a tanulók csak szöveges értékelést kapnak félévkor és a tanév végén a mozanaplóban, melyet kinyomtatunk a szülők számára. Második év első félévében még szövegesen értékelünk. Tanév közben a témazáró dolgozatokat százalékoljuk, ez a szülő számára arról visszajelzés, hogy hol tart a gyermeke. Az alsó tagozat többi évfolyamán félévkor és év végén jegyet kapnak a tanulók. Második, harmadik, negyedik év végén tanulóink érdemjegyet kapnak a bizonyítványba. Az értékelések, érdemjegyek rögzítésére mozanaplót használunk.

Funkciók szerint a diagnosztizáló, a formatív és szummatív értékeléssel élünk. Iskolánkban az értékelés, ellenőrzés folyamatos, a tantárgy egy-egy szakaszához igazodik.

- **Az értékelés formái:**

- Verbális

Az órai munkában megjelenő tudatos, rendszeres szóbeli értékelés. (Igen-nem, helyes-helytelen, az óravégi értékelés)

Hosszabb beszélgetés gyerekekkel, szülővel.

Egy-egy szakasz, téma lezárásakor.

Kiemelkedő teljesítmények – az egész közösség előtt – értékelése.

o Írásbeli szöveges

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyam első félévében a tanulók szöveges értékelést kapnak.

A tanulók írásbeli munkájához fűzött részletes megjegyzések, kiegészítések. (füzetmunka, témazárók, fogalmazások, feleletek).

Az érdemjegy kiegészítéseként.

A 2014/15. tanév második félévétől az Etika /Hit- és erkölcstan tantárgyat szövegesen értékeljük. Az értékelés szövege a következő: kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, részt vett.

o Osztályozás

Igazodunk a meghatározott követelményminimumhoz.

A számonkérés formái (felelet, kiselőadás, órai munka, beszámoló, témazáró)

Az évközi és az év végi osztályzatok összhangban legyenek egymással.

- **Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya**

Iskolánkban leggyakrabban alkalmazott írásbeli beszámoltatások:

o **Témazáró dolgozat:**

- nagyobb témák végén, egész órán írják a gyerekek,
- évente több alkalommal (átlag 4) összefoglalás, gyakorlás után,
- javító dolgozat írható,
- időpontját időben megtudják a tanulók (előzetes bejelentés a mozanaplóban),
- domináns jegy (megkülönböztetett színnel kerül az elektronikus naplóba),
- az elsajátítás mértékének megállapítása a célja.

A témazárók értékelése:

0-30%	elégtelen
31-50%	elégséges
51-75%	közepes
76-90%	jó
91% fölött	jeles

o **Írásbeli felelet:**

- általában a tanóra elején írják a gyerekek,
- 2-3 kérdésre adott válaszok,
- szóbeli felelettel egyenértékű jegy,
- írhatja pár tanuló vagy az egész osztály,
- egy lecke, anyagrészt elsajátításának ellenőrzésére szolgál, többnyire az előző órai anyag számonkérése,
- a felelő az órán értesül a számonkérésről.

o **„Un.” röpdolgozat**

- egy fontos tananyagrészt ellenőrzésére szolgál (szabályok, szódolgozat, alpműveletek, nyelvtani ismeretek, helyesírás, topográfia),
- az egész osztály írja,
- több dolgozat eredménye után kerül egy (átlag) jegy az elektronikus naplóba,
- a tanóra elején vagy az előző tanórán értesülnek a gyerekek a számonkérésről.

o **Szódolgozat**

- általában a nyelvtanárok alkalmazzák,
- ebbe a kategóriába tartoznak a fogalommagyarázatok, az alpműveletek kikérdezésére használt írásbeli feleletek,
- „kisjegyek”, amiket több alkalom után „beváltak” egy jeggyé,

- előzetes bejelentés nélkül, több alkalommal írnak a tanulók az év során.

o **Írásbeli dolgozat**

- előre kiadott témakör önálló feldolgozása, megadott szempontok szerint (pl. házi dolgozat),
- olvasónapló, „búvárnapló”,
- egy-egy témakör feldolgozása során a fontosabb részek megerősítése,
- évi 6-8 alkalom,
- értékelése jeggyel történik, írásbeli megjegyzésekkel kiegészítve.

o **Kiselőadás, gyűjtőmunka, házi dolgozat**

- otthoni felkészülés adott szempontok szerint (kiegészíti a tanórai munkát),
- az elkészült írásbeli munkát leadják a szaktanároknak,
- minőségétől, mennyiségétől függően „kisjeggyel” vagy az elektronikus naplóba kerülő jeggyel értékelik.

o **Szintfelmérők**

- a harmadik és hatodik évfolyamon a csoportbeosztáshoz használják a nyelvtanárok,
- több éves anyagból íratják,
- előre bejelentett,
- a gyerekek nem kapnak rá osztályzatot, az eredmények a szaktanárok számára jelentenek fontos információt a csoportok kialakításához,
- más iskolából hozzánk kerülő tanulók is megírják, hogy a szaktanárok a tudásuknak megfelelő csoportba sorolják őket.

o **Felmérők**

- év elején és év végén,
- a tanulók hozott és szerzett tudását mérik,
- minden évben első és ötödik évfolyamon élünk vele,
- a hozzáadott érték mérésére szolgál, osztályzatot nem kapnak a tanulók.

21. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

• **Alapelvek**

Pedagógiai munkánkban mindig fontos szerepet töltött be a tanórán kívüli tanulnivaló, a házi feladat.

Napjainkban több okból szükséges kidolgozni házifeladat-politikánkat:

- A tanári szemléletmódot bizonyos fokig egységesíti.
- A szülőkkel való kommunikáció, együttműködés egyik színtere.
- Meg kell fogalmazni a tanuló, a tanár és a szülő szerepét.
- Kibővültek a házi feladat elkészítéskor igénybe vehető források (könyvek, segédanyagok, könyvtárak, számítógép, internet)

• **Előzetes felmérés**

Az egységes házi feladat stratégiánk kialakításához, az elvek megfogalmazásához tantestületünk véleményét kértük egy kérdőíves felméréssel.

Tantestületünk szükségesnek tartja a házi feladat adását. Fontosnak tartjuk a házi feladat pedagógiai, szociális és egyéb hatásait.

FELMÉRÉS EREDMÉNYE

A felmérésből kiderült, hogy az iskolánkban tanító nevelők minden órán adnak fel házi feladatot, amit szóban kérnek számon vagy az óra elején vagy óra közben a tananyaghoz kapcsolódva. A házi feladat kiválasztásakor dominál a tananyag megerősítése, de gyakori az ismeretbővítés és az új anyag előkészítése. A differenciálás alapja az érdeklődés és az eltérő képességek. Amennyiben hiányzik a házi feladat, a gyerekek pótolni kell.

Szülői elvárások a felmérések alapján

Felmérésünk eredménye szerint a szülők 81 %-a hatékony tanulási segítségnek tartja a házi feladatot. 78 %-uk úgy véli a szülőknek ellenőrizni kell az otthoni írásbeli és szóbeli feladatokat, hisz ez fontos része a tanórai tudásnak. A megkérdezett szülők 89 %-a szerint a gyerekeket önálló tanulásra kell szoktatni.

A tanulók, tanárok, szülők jogai

A tanulóknak joguk van olyan házi feladatokat kapniuk, amely felkészíti őket az eredményesebb osztálymunkára.

A szülőknek joguk van tanácsot kapniuk ahhoz, hogy segítsenek gyermeküknek az otthoni munkájukban.

A tanároknak joguk van ezen a téren kommunikálni és együttműködni a szülőkkel.

Mi a szándékunk a házi feladat adásával kapcsolatban?

Általában a következő szándékokkal választjuk ki az otthon elvégzendő tennivalókat:

- Az órákon tanultak erősítésére
- Fejlesztetni akarjuk a tanulók különféle készségeit
- Az új anyagot akarjuk a feladattal előkészíteni.

Gyakrabban kell differenciált házi feladatot adni, amely figyelembe veszi a tanulók képességét és érdeklődését.

Külön figyelmet érdemelnek a tanulási nehézségekkel küzdő, gyerekek, akiknek elsősorban a figyelem és a motiváció javítását, illetve a készségfejlesztést célzó feladatokat adunk.

- **A házi feladat típusa, mennyisége**

A házirend szabályozza.

A házi feladat lehet írásbeli és szóbeli tananyag

A feladatadás gyakorisága és mennyisége elsősorban a tanulói életkorok, illetve az iskolai szintek függvénye.

- A délutáni tanulás
  - 1-3. évfolyamon 30-60 perc
  - 4-6. évfolyamon másfél-2 óra
  - 7-8. évfolyamon 2-3 óra lehet.
- A feladatok mennyiségének változtatását a tanév folyamán a tanárok megítélésére bízunk.
- Alsó tagozaton fontos a napközis nevelővel egyeztetni a délutáni programok tervezése miatt.
- Az órarend összeállításánál törekedni kell arra, hogy lehetőleg egyforma legyen a tanulók napi terhelése.
- A tanítási szünetekre (őszi, téli, tavaszi) külön házi feladatot nem adunk. A szünet a pihenésé.
- Figyelembe vesszük a tanulók iskolai programját (ünnepélyek, versenyek) a házi feladat adásánál.
- A heti 1-2 órás tantárgyak miatt nem oldható meg, hogy hét végére ne adjunk házi feladatot.
- Fontos feladat alsó tagozaton az időbeosztás, tervezés szoktatása. Ez a napköziben történik, a napközis nevelők irányításával.
- Évfolyamtól független „házi feladat-napló” vezetését ajánljuk, melyben a tanulók folyamatosan és pontosan rögzítik, hogy felkészülésük során milyen tantárgyra mennyi időt fordítottak.

Szülők részvétele az otthoni tanulásban

A szülők többsége helyesli, hogy házi feladatot adunk a tanulóknak. Számukra ez azért is fontos, hisz leginkább az otthoni feladatok, azok gyakorisága, típusa alapján szereznek benyomást és alakítanak ki maguknak véleményt gyermekük munkájáról.

Fontos lenne, hogy a szülők vegyenek részt gyermekük tanulmányi munkájában. Viszont gyakran érzik úgy - különösen a gyermek iskolai pályafutása előrehaladtával -, hogy nincsenek megfelelően felkészülve erre a segítségadásra.

Ennek több oka lehet:

- Az elmúlt évtizedek reformja miatt a saját iskolai tapasztalataikhoz képes óriási változások történtek az oktatásban
- Nincsenek megfelelő információik a tananyagról
- Szeretnék jobban megismerni a gyerekekkel és a szülőkkel kapcsolatos pedagógiai elvárásokat is.

Számítunk a szülők segítségére, együttműködésére, ezért kiemelt feladatnak tekintjük a szülők és a tanárok közti kommunikáció javítását az otthoni tanulás támogatása területén is.

Szeretnénk segítséget adni a szülőknek ahhoz, hogy megismerjék a mai – az ő diákkorukban alkalmazott módszerektől igencsak eltérő – pedagógiai gyakorlatot, megismerjék az erre alkalmas eszközöket, használatát, elsajátítsák a segítség legfontosabb módszereit.

Szankciók a házi feladatok hiánya esetén

Tantestületünk tagjai általában úgy gondolják, hogy a házi feladat el nem végzését valamilyen formában szankcionálni kell.

A számonkérés az óra elején vagy az óra menetének megfelelő részénél történik szóban, önellenőrzés formájában, vagy időszakonként a tanár ellenőrzi az írásbeli munkákat.

Ha a tanulók nem készítik el a feladatot, akkor megbeszélik a pótlás módját a nevelővel. A hiány nem jelenhet meg jegy formájában.

Ha gyakran nem készít házi feladatot a tanuló, akkor írásban értesíteni kell erről a szülőket.

Milyen eredményeket várunk?

Azt gondoljuk, tapasztaljuk, hogy az otthoni munkával eltöltött idő mennyisége és az iskolában produkált eredmények között pozitív összefüggés van.

A tanulásra fordított idő mennyiségének a növekedésével egyenes arányban nő az iskolai teljesítmények szintje is.

22.A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei

A sikeres felzárkóztatás érdekében a következő munkaformák kialakítására törekszünk a tanítási tapasztalataink alapján:

- a tanórai páros munka, tanulópárok kialakítása,
- differenciált csoportmunka,
- kooperatív tanulásszervezés,
- egyéni bánásmód alkalmazása.

Minden esetben fontos a tanulók részére a folyamatos visszajelzés, a szóbeli és a szöveges értékelés következetes alkalmazásában.

• **Csoportbontás**

A csoportbontást az elvárt teljesítménytől elmaradók száma határozza meg. A nívócsoportban való foglalkoztatás megszervezése a felzárkóztatásra szoruló és az adott tantárgyban élen járók továbbfejlődése érdekében történik.

A csoportok kialakításának alapja az iskolai tanév végi mérések és az országos kompetenciamérések iskolai eredményei, adatai.

• **Időkeret**

Az időkeret megállapítását és felhasználását minden évben befolyásolja az alapkészségekben mutatkozó elmaradás, az adott tanulók vizsgált teljesítményének a szintje.

Az országos kompetenciamérés és a helyi mérések segítik a tervezést.

A felmérésben elért eredmények támogatják a tanulók induló tudásának feltárását,

beazonosíthatók, hogy mire építhetünk; feltárható, hogy mennyire rendelkeznek a tanulóink azokkal az ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, amelyekre a tantárgy 5. illetve 6. tanév eleji tanításának megkezdésekor vagy egy-egy tematikus egység megkezdése előtt támaszkodhatunk.

- **Kompetenciafejlesztés**

- Fejlesztjük a tanulók szövegértési-szövegalkotási képességét minden tanórán és évfolyamon.
- Az iskolába lépéskor és az egyes közoktatási szakaszok váltásakor diagnosztizáló mérést végzünk szövegértésből, matematikából és idegen nyelvből.
- A rászorulóknak korrepetálást, felzárkóztatást biztosítunk.
- Törekszünk arra, hogy a tanórákon életszerű feladatokat adjunk a tanulóknak, a tanultakat lehetőség szerint a tapasztalataikhoz kötjük.
- A „hagyományos” tantárgyak szummatív értékeléseikor kompetenciamérő feladatokat is adunk
- Alkalmassá tesszük a szaktantermeinket és az alsós tantermek egy részét arra, hogy abban újszerűen szervezhessük a tanítás-tanulás folyamatát. A helyiségeket felszereljük az IKT eszközökkel.
- Az IKT eszközöket egyre több tantárgy oktatásában felhasználjuk.
- A tanórákba beépítjük az alábbi kompetenciafejlesztő módszereket és tanulásszervezési eljárásokat:
  - kooperatív tanulás,
  - egyéni és páros munka,
  - prezentáció,
  - tanórai differenciálás heterogén csoportokban,
  - portfóliók készítése,
  - dramatikus módszerek és technikák alkalmazása,
  - önellenőrzés, mások ellenőrzése,
  - ötletroham,
  - vita.

23.A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Iskolánkban a fittségi méréseket a felső tagozaton tanító testnevelők végzik a NETFITT útmutatásai szerint.

A mérés tudományosan megalapozott, kritériumorientált. Egységes mérőeszközökkel történik. Azokat a fittségi összetevőket méri és értékeli, melyek az egészségi állapot szempontjából meghatározóak. A testösszetétel, az aerob fittség és a vázizomzat fejlettsége ilyen összetevők. Hangsúlyt kap a fittségi próbák ízület- és gerincvédelmet biztosító végrehajtása. A fizikai fittségi állapotnál személyre szabott, önálló, pedagógiai célú visszajelentést és értékelést biztosít minden tanuló számára. Az eredményeket a testnevelők online adatkezelő rendszerbe töltik fel. E rendszer teszi lehetővé a diákok számára, hogy teszteredményeiket online környezetben kezelni tudják. A szülők számára is biztosítja, hogy követni tudják gyermekük adatait, tájékozódni tudjanak fejlődésükről. A NETFITT egyénre szabott ajánlásokat fogalmaz meg a felületen egy adott diák illetve szülei számára. A testnevelők az eredmények tükrében osztály- illetve egyén specifikus fejlesztési programot tudnak kidolgozni munkájukhoz.

24.Az iskolai egészségnevelés és környezeti nevelés elvei

Az egészségnevelés cselekvésorientált tevékenység, amely változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást bővíti, valamint az életviteli szokások, magatartásminták kialakítása és begyakorlása.

A környezeti-és egészségnevelés alapja az a kritériumrendszer, melynek részletesebb területe foglalkozik a környezettel, ezért a stratégia kialakításakor az egészségnevelésre helyeztük a hangsúlyt, szem előtt tartva azt, hogy a két terület olya módon függ össze, hogy szétválaszthatatlan.

Iskolánkban, a környezeti nevelésnek és az egészségnevelésnek nagy hagyománya van, komoly sikereket könyvelhetünk már el.

A környezeti- és egészségnevelés személyi feltételei

Tanáraink készek a modern irányzatok befogadására, a folyamatos megújulásra.

A szülők nagy része támogatja ez irányú munkánkat, de a program széles körű megismertetésével remélhetőleg még intenzívebb támogatást kaphatunk.

A tanulók egy része jól motiválható a különböző feladatok megoldására, érzékenyen reagálnak környezetük problémáira, kritikai és kreatív gondolkodásuk fejlett, környezetük javítása érdekében cselekedni is készek. Őket kell a sikerek érdekében a közvetett nevelésbe bevonni, hogy valamennyi diákunk a környezet védelme iránt elkötelezett ember legyen!

Erőforrások

Az iskola valamennyi pedagógusának feladata, hogy egészségtudatos magatartásával példát mutasson a tanulóifjúság számára! Aktívan kapcsolódjanak be az egészségnevelői munkákba, ne csak passzív szemlélői legyenek a már e téren rég óta tevékenykedő kollégák törekvéseinek!

Dolgozzák ki saját tantárgyaikba építve a környezeti és egészségnevelési tartalmakat! Az osztályfőnöki közösség évfolyamokra lebontva tervezze meg e program nevelési tartalmait!

A könyvtárosi szaktanár feladata, hogy az iskolai könyvtár egészségnevelési programhoz kellő mennyiségű és szakmai tartalmú információs anyaggal rendelkezzen.

A közös munkánk sikerét elsősorban az iskolavezetés tagjai, az iskolapszichológus, a védőnő, a diákönkormányzat, a tanítók és a biológia szakos nevelők szavatolják.

Iskolapszichológusunk folyamatos, a kollégákkal, szülőkkel együttműködő, tanulóinkat gondozó feltáró beszélgetésekkel, szakavatott problémakezeléssel segítheti a mindennapi nevelő munkánk hatékonyságát, képzési tevékenységünket.

A tanárokon és a tanulókon kívül számba kell venni a technikai és az adminisztratív dolgozókat is, mert példamutató magatartásukkal ők is aktív részesei a egészségnevelési programunknak, azaz referenciaszemélyek. A takarító személyzet mindig kifogástalanul tiszta termeket adjanak át a következő napi tanításra, s környezetbarát takarítószerket használjanak! Az iskolai adminisztrációnál is valósuljon meg a takarékoság, a környezetkímélő hulladékkezelés.

Valamennyi tanulónk feladata, hogy vigyázzon közvetlen és tágabb környezetére, figyelmeztesse társait is kulturált, felelős magatartásra. A környezettudatos szemlélet erősítése érdekében tanulói és

tanári közös programokat szervezünk. (Szelektív hulladékgyűjtés, jeles napok megünneplése stb.) Az eredmények javítása érdekében be kell vonni a szülőket is, ezért fontos az iskola és a szülők közötti harmonikus viszony fenntartása.

Iskolán kívüli kapcsolatrendszerek, együttműködések

Az iskolán belüli kapcsolatokon kívül fontosak, és a nevelés eredményességét jelentősen befolyásolhatják az iskolán kívüli együttműködések. Ápolni és erősíteni kell a már meglévő intézményi kapcsolatainkat, s keresni kell a lehetőségeket az új, eredménnyel kecsegtető együttműködésért.

Nagyon fontos, hogy programunk megvalósítása érdekében a fenntartótól kellő támogatást kapjunk. Iskolánk szerencsés helyzetben van abból a szempontból, hogy számos olyan intézmény van a városban, amely jelentősen hozzájárulhat nevelőmunkánk sikeréhez.

Tervezzük, hogy tovább erősítjük és bővítjük kapcsolatainkat azokkal a civil és egyéb szervezetekkel, amelyek esetenkénti tantestületi továbbképzéssel, illetve konkrét szakmai anyagokkal segítik munkánkat.

Alapelvek, jövőkép, célok

1. Alapelvek

A környezeti nevelés alapelvei közül, az alábbiakat kívánjuk kiemelten kezelni:

- o fenntartható fejlődés,
- o a helyi és a globális színterek összefüggései,
- o kölcsönhatások, ok-okozati összefüggések,
- o emberi jogok,
- o demokrácia,
- o a biológiai és társadalmi sokféleség,

- o elővigyázatosság, megelőzés, helyreállítás,
- o együttműködés.

2. Jövőkép

Szeretnénk, ha az iskolánk környezetének hatásai pozitív módon befolyásolnák tanulóink testi, szellemi fejlődését, egészségük megőrzését.

Szeretnénk, ha a tanulók, a szülők és az iskola tanárai, dolgozói még nagyobb figyelmet fordítanának a külső és belső terek hangulatosabbá és egészségesebbé tételére.

Tanulóink önállóan is kezdeményezzék az egészségesebb környezet fejlesztését, és aktív szerepet játszanak a környezettudatos magatartás elterjesztésében az iskolán belül és kívül.

Az erősségeinkre építve ki tudjuk használni a lehetőségeinket, ezekre építve el tudjuk kerülni a veszélyeket.

Szeretnénk, ha iskolánk környezettudatos és egészségfejlesztő szemlélete, és az iskola által nyújtott harmonikus társas és tárgyi körülményei miatt sok-sok szülő választaná intézményünket.

3. Célok

Szeretnénk a szolgáltatásainkat igénybevevők szükségleteit kielégíteni azzal, hogy: megalapozzuk az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáit,

- nevelési programunk mérsékli az oktatási esélyegyenlőtlenségeket,
- segíti a környezet- és egészségtudatos magatartás, és a környezetért felelős életvitel kialakulását.
- kialakítjuk az életminőség javításához szükséges döntéskészséget, viselkedési normákat.

A program tanulásszervezési és tartalmi keretei

- Hagyományos tanórai foglalkozások
- Környezeti és egészségnevelés az osztályfőnöki órákon

A nem hagyományos tanórai keretben szervezett tanítás

Egészségnapok, sportnapok

A tanórán kívüli foglalkozások tervezésének és kiválasztásának szempontjai:

Alkalmazkodjanak a tanulók életkori sajátosságaihoz.

Vonjanak be minél több tanulót.

A szervezett tevékenységek nagy része a szabad természetben legyen.

Építsen a tanulók kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére.

Legyen benne sok játékos elem, nyújtson élményt a tanulóknak, s hassa át érzelmeiket.

Alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek.

Módszerek

A különböző életkorú tanulókkal szemben támasztott különböző követelmények sokszínű metodikai eljárást kívánnak meg. A környezeti nevelési és az egészségnevelési program csak akkor lehet igazán sikeres, ha olyan elemeket tartalmaz, mint a

tevékenységközpontúság,

gyakorlatra alapozó tanulás,

új tapasztalatok iránti nyitottságra alapozó, felfedező tanulás,

a lehető legtöbb érzékszerv bevonásával történő tanulás,

az együttműködésre és az önálló döntés lehetőségére is módot adó tanulás.

Fajtai: beszélgetés, vita, disputa, kísérletezés, modellezés, kiselőadás, prezentáció, riport, művészi önkifejezés.

A célokból adódó egészségnevelés kiemelt fejlesztési feladatai

1-4. évfolyamig:

Törekvés a szervezet számára szükséges táplálékok ismeretére alapozott, megfelelő táplálkozási szokások kialakítására. Annak felismerése, hogy a környezet állapota az ember egészségére is hatással van. Az egészséges életkörülmények igénylése. A testi fogyatékkal élő emberek elfogadására való tudatos nevelés.

5-6. évfolyamig:

Az emberi szervezet felépítésének és működésének alapszintű ismerete, a rendszerszerűség belátása. Az egyes szervrendszerek fontosabb, gyakoribb betegségeinek, a megelőzés és a gyógyítás mindenki számára elsajátítandó módozatainak ismerete.

7-8. évfolyamig:

Az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok szervezetre gyakorolt fontosabb hatásainak megismerése. Az alkohol, drogok, gyógyszerek (kábitószerként történő fogyasztásuk esetén), a dohányzás egészségkárosító hatásainak megismertetése. Az öröklődés és az egészség közti kapcsolat felismerése, öröklött kockázatok, betegségek létének tudatosítása, s e tudás alkalmazása a jövőkép formálásában. (Pl. családalapítás, gyermekvállalás)

1. Az egészségi állapotot meghatározó alapvető tényezők:

- genetikai
- környezeti
- életmód
- egészségügyi ellátórendszer működése

2. Az iskola, mint a szocializáció színtere érdemi hatást képes kifejteni

- a fizikai – tárgyi feltételek biztosításával
  - ökoiskola kritériumrendszerének megfelelő működés
  - szelektív hulladékgyűjtés
  - udvarzöldítés
  - könyvtár : ismeretterjesztés (könyv, folyóirat, internet)
  - hírlevél
  - újrapapír

- pszichoszociális környezet alakításával
  - barátságos, családias, humánus környezet
  - családok bevonása
  - tehetséggondozás
  - felzárkóztatás, fejlesztő foglalkozások
  - kreatív, játékos feladatok
  - kooperatív tanulás, csoportmunka
  - projekt – pedagógia
  - nem szakrendszerű oktatás (5.-6. évfolyam)
  - délutáni alsós kreatív sáv
  - csoportközi foglalkozások (napközi)
  - hétvégi iskolán kívüli programok családokkal
  - családoknak közös program az iskolában

- az iskola – egészségügyi ellátás minőségével
  - orvos
  - védőnő

- iskolapszichológus
- fejlesztőpedagógus
- szakszolgálat segítségével

-

- a helyes életmód megismertetésével

-

- egészségtan tantárgy
- Környezetünkért Közalapítvány programjai
- erdei iskolák
- úszásoktatás
- néptáncoktatás
- diáksportkör
- amatőr sportbajnokságok
- gyakorlás, tudatosítás

3. Egészségnevelés :

- prevenció (megelőzés)

- szokás és szabályrendszer kialakítása, betartása, tudatosítása
- DADA program
- bűnmegelőzés
- katasztrófavédelem
- drog – prevenció
- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés

- rehabilitáció (a szervezet egészséges működésének helyreállítása)

differenciált foglalkoztatás testnevelés órákon

felmentett gyerekek speciális foglalkoztatása

- mentálhigiéné
  - közvetlen, folyamatos kapcsolat a szülőkkel
  - együttnevelés fontossága
  - iskolapszichológus
  - önismereti játékok
  - nem szakrendszerű oktatás
  - fejlesztő pedagógus

- rekreáció, regeneráció (megújulás)

- osztálykirándulások
- városi séták
- napközis szabadfoglalkozások
- iskolai sportversenyek
- tömegsport
- pedagógusok rekreációja

4. Az egészségi állapot erősítése és fejlesztése a következő területeken történik:

- egészséges táplálkozás
mindennapi friss gyümölcs
- szabadidő aktív eltöltése, játék
napközi
- mindennapos testmozgás
- friss levegőn szabad mozgás
napközi
- személyi higiéné
- lelki egyensúly (gyerek, szülő)
védőnő

iskolapszichológus
osztályfőnökök
DÖK

	A sikeresség mutatói	A mutatók mérése	Rizikófaktorok
<p>Jövőkép: Egészséges, kiegyensúlyozott, vidám, boldog, őszinte, nyitott gyerekeket neveljenek, hiteles, szakmailag felkészült, megértő pedagógusok.</p>			
<p>Átfogó cél: A fenntartható fejlődésnek megfelelő életmódot közvetítse az iskola a belső és külső partnereinek, elsősorban a személyes példán keresztül.</p>	<p>Légkör, pozitív szemlélet, motiváltság. Folyamatos kommunikáció a partnerekkel. Szülők, gyerekek részvétele a rendezvényeken. Kollégák részvétele egymás programjain.</p>	<p>Motiváltság. Elégedettség-mérés. Részvételi arány. Munkacsoportok szerveződése. Egymás programjainak segítése. Tanári értékelő-rendszer.</p>	<p>Anyagi és humán erőforrás hiány. A kollégák rivalizálása. A szervezeti kultúra hiányosságai. Kritika (a programok, rendezvények elutasítása) a szülők részéről.</p>
<p>Konkrét célok: Egészséges táplálkozás. Megfelelő mennyiségű mozgás. Lelki egészség. Harmonikus társas kapcsolatok. Tiszta, rendezett környezet. Eredmények: Egészséges életmód. Kevesebb mozgásszervi rendellenesség. Erősebb immunrendszer. Kiegyensúlyozott, lelkileg egészséges gyerekek. Terhelhető, kreatív gondolkodású</p>	<p>Egészségesebb ételek, jó étvágyú, normál testalkatú gyerekek. Otthonról hozott egészségesebb ételek A mindennapi mozgás lehetősége. Kiegyensúlyozott teljesítmény. Kevesebb agresszivitás. Csapatmunka. Konfliktusok hatékony kezelése. Jobb osztályközösség. Bizalom a pedagógusok felé. Az ÖKO iskola kritérium-rendszerének megfelelő mindennapok.</p>	<p>Elégedettség-mérés. BMI-index (védőnő) Kevesebb ételmaradék. Igény, - és elégedettség-mérés. Részvétel a mozgásban. Ellenállóképesség, hiányzás. Beírások száma. Jegyek. Pedagógusok tapasztalatai. Szociometria. Iskolapszichológus mérései. Az intézmény tisztasága, rendje. Szelektív gyűjtés adatai. Takarékos tanszer és irodaszer használat, újrapapír. A változások mennyisége, %-os aránya. Nyomon követés.</p>	<p>Egyeztetés a szolgáltatóval (Hungast). Szülői együttműködés hiánya. Kevés, nem az igényeknek megfelelő mozgáslehetőség. Tárgyi feltételek, eszközök hiánya. Aránytalan pszichikai és testi terhelés. Fejlesztőpedagógus hiánya. Fejlesztő foglalkozásra fordítható alacsony óraszám. Családi problémák: Szülői együttműködés hiánya. Igénytelenség. Nincs megfelelő hulladékgyűjtő. Irreális helyzetelemzés, nem</p>

<p>gyerekek. Reális önismeret, énkép. Konfliktusok megfelelő kezelése. Könnyű beilleszkedés. Sikeres továbblépés a következő iskolafokozatba. Tudatos vásárlási és fogyasztási szokások. „Tulajdonosi szemlélet”.</p>	<p>A jelenlegi helyzetelemzéshez viszonyított változások.</p>		<p>összehasonlítható adatok.</p>
<p>Tevékenységek: DÖK Szűrés (védőnő, iskolapszichológus) Lépj! program Egészségnap Minden nap gyümölcs, zöldség fogyasztása Mindennapos mozgás Iskolai étkezés lehetőségei, egyeztetés a konyhavezetővel Csoportfoglalkozások (önismereti szakkör) Tanulmányi kirándulás Szülők bevonása Külső kapcsolatok, rendezvények, programok</p>	<p>A résztvevő gyerekek, szülők, pedagógusok száma. Projektok száma, eredményessége. A programok ismétlődésének száma. Vélemények. Azonnali visszacsatolás.</p>	<p>Humán és tárgyi erőforrások hozzárendelése a tevékenységekhez. Ütemezés, időbeosztás a tanév rendjéhez igazítva.</p>	<p>Anyagi és személyi erőforrások hiánya.</p>

25. A tanulók jutalmazásának, magatartás és szorgalmának értékelési elvei

- **Magatartás értékelése**

- Az alsó tagozatban:

Példás – aki

- a közösség alakítását, fejlődését munkájával, példás viselkedésével elősegíti, társait is erre ösztönzi
- a Házirendet megtartja, társait is erre ösztönzi
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias,
- fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész

Jó – aki részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás

- a Házirendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos

Változó – aki a közösségi munkába nehezen vonható be, viselkedésével szemben kifogás merül fel tanórán és szabadidőben

- a Házirendet és egyéb szabályokat csak állandó figyelmeztetéssel tartja be
- nevelőivel, társaival, szüleivel szemben nem udvarias és nem tisztelettudó
- fegyelme ingadozó, munkája pontatlan

Rossz –szándékosan árt a közösségnek, társainak a követelményeket megszegi

- a Házirendet gyakran nem tartja be
- magatartására a durvaság, a gorombaság a jellemző,
- gyakran használ durva szavakat
- igazolatlan mulasztása van
- a közösség és társai tulajdonát, értékeit rongálja

- az iskola hírnevét rontja.

- Felső tagozatban:
  - Példás – Az iskola által elvárt magatartási normákat (házirend) az iskolán kívül is betartja. A vállalt és a rábízott feladatokat szívesen, pontosan elvégzi. Segítőképz, udvarias, a közösségi és a társadalmi munkában is példamutató. A közösség vagyonát védi.

  - Jó – A rábízott feladatokat jól elvégzi. Az iskolai szokásokat (házirendet) betartja. Viselkedésével semmilyen körülmények közt nem ad okot panaszra. Teljesíti az iskolai követelményeket. Jól tevékenykedik a közösségi és társadalmi munkában. A közösség vagyonát védi.

  - Változó – Tudatosan nem árt a közösségnek, de a követelményeket nem mindig teljesíti, nem lehet mindig számítani rá. Hajlamos a fegyelem megsértésére. Közösségi és társadalmi munkájában is megbízhatatlan. Szándékosan nem rongálja a közösség és társai tulajdonát, értékeit. Igazolatlan mulasztása van. Viselkedése társaival, felnőttekkel szemben időnként udvariatlan. Hangvétele, kifejezései kifogásolhatók. Tanítási órán fegyelmezetlen, társait is zavarja időnként.

  - Rossz – Szándékosan árt a közösségnek, tanulótársainak. A követelményeket megszegi, a házirendet gyakran nem tartja be. Magatartására a durvaság, a gorombaság a jellemző. Gyakran használ durva szavakat. Igazolatlan mulasztása van. A közösség és társai tulajdonát, értékeit rongálja. Az iskola hírnevét rontja.

- **A szorgalom osztályzatának szempontjai:**
  - Alsó tagozaton:

Példás – Igényli tudása bővítését, munkavégzése pontos, megbízható. Minden tárgyan elvégzi

feladatait. Önálló a munkában, önellenőrzése rendszeres. Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, mindig felkészült, figyel, érdeklődik. Érdeklődése az iskolán kívüli ismeretekre is kiterjed. Egyes tárgyakban a tananyagon felül is produkál.

Jó – Figyel az órákon, feladatait elvégzi, az órákra felkészül, rendszeresen dolgozik. Jól dolgozik és ellenőrzi önmagát. Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó – Munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan. Önállóan, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát. Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire. Felszerelése hiányos.

Hanyag – Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el. Néha nem hajlandó munkavégzésre. Nem törődik kötelességeivel, érdektelenség, közöny jellemzi. Felszerelése hiányos.

- o Felső tagozaton:

Példás – Tanulmányi munkájában céltudatos, munkavégzése pontos, megbízható. Minden feladatot önként elvégez, és az érdeklődési területén külön feladatot is vállal. Kifejti véleményét, a gyengébbeket segíti. Felszerelését gondosan rendben tartja. Gondoskodik a szükséges taneszközökről. Esetleges hiányosságait felszólítás nélkül pótolja. Munkái külalakja esztétikus.

Jó – A tanulmányi munkájában többnyire pontos, megbízható. Feladatait elvégzi. Önállóan tanul. Probléma esetén segítséget kér. Felszerelése gondozott. A szükséges tanszereit az órákra elviszi. Hiányosságait felszólítás nélkül pótolja. Írásbeli munkája esztétikus.

Változó – Felkészültsége változó. Tanulmányi munkában való részvétele ingadozó. Figyelmetlenség és pontatlanság jellemzi. Nem érzi a saját felelősségét a munkában, a tanulásban. Külső ösztönzésre tanul. Készülése, érdeklődése változó. Felszerelése hiányos.

Elmaradásait ösztönzésre pótolja. Írásbeli munkája kifogásolható.

Hanyag – Feladatait általában nem végzi el. A tanulmányi munkájában megbízhatatlan, rendszerint készületlen. Önálló munkát felszólításra sem végez. Tanulmányaival szemben közönyös, érdektelen. Felszerelése hiányos és gondozatlan. Hiányosságait nem pótolja. Írásbeli munkája rendetlen.

Érvényességi rendelkezések

Iskolánk nevelőtestülete a szülők és a diákönkormányzat véleményének kikérése után, azok figyelembe vételével készítette el az intézmény pedagógiai programját.

A felülvizsgált, s ez alapján módosított és kiegészített pedagógiai program 2017. szeptember 1-től kerül bevezetésre.

Évente a tanév elején a munkatervben jelölt szempontok alapján felülvizsgáljuk a program bevalását.

A pedagógiai program módosításának módja, lehetséges indokai:

- kérheti a nevelőtestület,
- indítványozhatja a fenntartó,
- új, bevált innovációt a programba szeretnének illeszteni.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, s a fenntartó hagyja jóvá.

A pedagógiai program nyilvánossága

Az iskola pedagógiai programja nyilvános.

A teljes szöveg 1-1 példánya megtalálható:

- az intézményvezetőnél,
- a tanári szobában,
- az iskolai könyvtárban,
- a fenntartónál,
- és olvasható az iskola honlapján.

Jelen pedagógiai program mellékletei:

1. sz. melléklet: Szakmai alapidokumentum
2. sz. melléklet: A tantárgyak helyi tanterve
3. sz. melléklet: Pályázati melléklet

4. sz. melléklet: Etika/Hit- és erkölcsstan értékelése
5. sz. melléklet: A tanulmányok alatti vizsgák szabályzata
6. sz. melléklet: Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű, integrált általános iskolai nevelése, oktatása

Legitimációs lap

Legitimálás	Időpont
Diákönkormányzat	
Kt.63.§(5) alapján véleményezési jog	2017.06.30
Szülői Szervezet	
Kt.59.§(2),(6) alapján véleményezési jog	2017.06.30
Nevelőtestület	
Kt.44.§(1) és az 57.§(1)a elfogadás	2017.06.30
Szakértői véleményezés	
Kt.44.§(1) a fenntartó felkérésére	
Fenntartói jóváhagyás	Dátum:
Kt.44.§(1)	Határozatszám:

1. sz. melléklet

Szakmai alapidokumentum

KLIV/014/2465-16/2017

Az intézmény székhelye szerinti megye: Baranya megye
Fenntartó tankerületi központ megnevezése: Pécsi Tankerületi Központ
OM azonosító: 027249

Pécsi Mezőszél Utcai Általános Iskola szakmai alapidokumentuma

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 21. § (3) bekezdése szerinti tartalommal, figyelemmel a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 123. § (1) bekezdésében leírtakra, az alábbi szakmai alapidokumentumot adom ki:

A köznevelési intézmény

1. Megnevezései

1.1. Hivatalos neve: Pécsi Mezőszél Utcai Általános Iskola

2. Feladatellátási helyei

2.1. Székhelye: 7623 Pécs, Mezőszél utca 1.

3. Alapító és a fenntartó neve és székhelye

3.1. Alapító szerv neve: Emberi Erőforrások Minisztériuma

3.2. Alapítói jogkör gyakorlója: emberi erőforrások minisztere

3.3. Alapító székhelye: 1054 Budapest, Akadémia utca 3.

3.4. Fenntartó neve: Pécsi Tankerületi Központ

3.5. Fenntartó székhelye: 7621 Pécs, Színház tér 2.

4. Típusa: általános iskola

5. OM azonosító: 027249

6. Köznevelési és egyéb alapfeladata

6.1. 7623 Pécs, Mezőszél utca 1.

6.1.1. általános iskolai nevelés-oktatás

6.1.1.1. nappali rendszerű iskolai oktatás

6.1.1.2. alsó tagozat, felső tagozat

6.1.1.3. sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)

6.1.2. egyéb köznevelési foglalkozás

6.1.2.1. napköziotthon, tanulószoba

6.1.3. iskola maximális létszáma: 450 fő

6.1.4. iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel

7. A feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés és használat joga

7.1. 7623 Pécs, Mezőszél utca 1.

7.1.1. Helyrajzi száma: 69/1

7.1.2. Hasznos alapterülete: 8208 nm

7.1.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog

7.1.4. Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog

8. Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

Kapják
1. Intézmény
2. Irattár

2017. SZEP. 01

PÁVA PÉTER
TANKERÜLETI IGAZGATÓ

2. sz. melléklet

A tantárgyak helyi tanterve

3. sz. melléklet

Pályázati melléklet:

- Egész életen át tartó tanulási program része az Európai Unió oktatást támogató Comenius pályázat. 3. alkalommal nyerte az iskola a 7országot magába foglaló 2 éves együttműködési programban való részvételt.

Tempus Közalapítvány”European Tales and traditions „ 20126CIMK-006 számú pályázata.

2012-2014.tanév végéig minden ország fogadja a gyerekekből és tanárokból álló delegációt.

/ Belgium, Németország, Csehország, Spanyolország, Törökország, Ausztria, Magyarország/

Iskolai együttműködések lehetővé teszik, hogy a tanulók együtt dolgozzanak egy közös témán, használva a közös nyelvet az angolt. Ebben a projekben egymás mondáit dolgozzák fel. Így megismerik egymás kultúráját, személyes kapcsolatokat építenek ki.

- **TÁMOP-3.1.4.-08/2-2009-0067 számú pályázat**
Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés- Innovatív intézményekben
A pályázat 2009/2010. tanévben indult.5 éves nyomon követése 2013/2014.tanévben fejeződik be.
- **TÁMOP-3.1.7.-11/2-2011-006 számú pályázat**
Felkészülés a referencia iskolai cím elnyerésére.
A „ JÓ GYAKORLATOK” átadása az érdeklődő partnerek számára. Az Educatio honlapján megjelenő két ajánlatunk:
  - Tanulás a fenntarthatóságért
(kompetencia alapú témahét általános iskolásoknak)
  - „ Egészségesen élni”(kompetencia alapú komplex program általános iskolásoknak választható témanap, témahét, projekt keretei között)

4. sz. melléklet

Etika/Hit- és erkölcsstan értékelése

A Pedagógiai Program 20.3. Az értékelés formái fejezetében az Etika/Hit- és erkölcsstanra vonatkozó része az alábbiak szerint módosul:

A 2014/15. tanév második félévétől az Etika/Hit és erkölcsstan tantárgyat szövegesen értékeljük. Az értékelés szövege a következő: kiváló, jól megfelelt, megfelelt.

5. sz. melléklet

A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.1. A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása. A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint a tanulmányok alatti vizsga (osztályozó vizsga, javítóvizsga, különbözeti vizsga)

- követelményeit,
- részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati)
- és értékelés rendjét

a nevelőtestület a pedagógiai prgoram alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a köznevelési törvény végrehajtása érdekében készült 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65-72.§-ainak rendelkezéseire.

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehet meghatározni.

1.2. A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javítóvizsgákra vonatkozik

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézményegység-vezető különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

1.3. Az egyes vizsgatantárgyak részei, követelményei, és értékelési rendje

1.3.1. A vizsgatantárgyak követelményrendszere

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak, az adott évfolyam, adott tantárgyának, az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

1.3.2. Az értékelés rendje

A vizsga szóbeli és írásbeli részből állhat. Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. A szóbeli és írásbeli vizsga osztályzatának kialakítása a következőképpen határozható meg:

- 90-100 % - jeles
- 75-89 % - jó
- 50-74 % - közepes
- 30-49 % - elégséges
- 0-29 % - elégtelen

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

Amennyiben a tanuló a tanulmányok alatti vizsgát több évfolyam anyagából kívánja letenni, akkor a vizsgákat minden évfolyam anyagából külön vizsgán kell megszervezni. Ha a tanuló egy évfolyam anyagából március elseje utáni időpontban tesz osztályozó vizsgát, és a tantárgyból tanév közben elegendő osztályzattal rendelkezik, akkor a vizsga során a tanév végéig még hátralévő tananyagból ad számot tudásáról témazáró dolgozat formájában.

1.3.3. A vizsgatárgyak részei és követelménye

1. Alsó tagozat

1. Magyar irodalom

A vizsga két részből áll: Írásbeli, szóbeli

Írásbeli 1-4. osztály: Szövegértő feladatlap, ami az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatokat tartalmaz. A feladatsor maximum 8 feladatot tartalmazhat. Az írásbeli vizsga időtartama: 45 perc.

3.osztály: elbeszélő fogalmazás írása (minimum 6-8 mondat).

4. osztály: leíró fogalmazás írása (minimum 8-10 mondat).

A fogalmazásra adott idő: maximum 30 perc.

Szóbeli 1-4. osztály: Kifejező hangos olvasás az adott évfolyamon tanult irodalmi művekből, valamint egy az adott évben megtanulandó memoriter megtanulása. A szóbeli vizsga felkészülési időtartama 10 perc. A feleltetés időtartama 15 perc.

2. Magyar nyelvtan

A vizsga csak írásbeli részből áll. Írásbeli feladatsor tartalma: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. A feladatsor maximum 10 feladatot tartalmazhat. Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc.

3. Matematika

A vizsga csak írásbeli részből áll. Írásbeli feladatsor tartalma: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. A feladatsor maximum 10 feladatot tartalmazhat. Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc.

4. Környezet

A vizsga csak írásbeli részből áll. Írásbeli feladatsor tartalma: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. A feladatsor maximum 10 feladatot tartalmazhat. Az írásbeli vizsga időtartama 45 perc.

5. Technika

A vizsga csak gyakorlati részből áll. Gyakorlati vizsga és lebonyolítása: Az adott évfolyamon tanult ismereteket megkívánó, előzetesen megbeszélt munkadarab bemutatása, és az elkészítés menetének, a felhasznált anyagok tulajdonságainak az ismertetése.

6. Rajz

A vizsga csak gyakorlati részből áll. Gyakorlati vizsga: az előzetesen megbeszélt témakörben és technikával otthon elkészített rajzok bemutatása. A vizsga időtartama: 20 perc.

7. Ének

A vizsga két részből áll. Írásbeli és szóbeli. Írásbeli: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. Időtartama: 30 perc.

Szóbeli: Az adott évfolyamon tanult törzsanyag dalok eléneklése, szolmizálása, ritmustapsolása. Időtartama: 15 perc.

8. Testnevelés

A vizsga csak gyakorlati részből áll. Gyakorlati vizsga: az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok végrehajtása. Bemelegítés után a gyakorlatok bemutatása. A feladatsor maximum 5 feladatot tartalmaz. Időtartama: 30 perc.

2. Felső tagozat

1. Magyar irodalom

A vizsga két részből áll, írásbeli, szóbeli. Írásbeli: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. A feladatsor maximum 10 feladatot tartalmaz. Ebből egy hosszabb kifejtést igénylő feladat. Időtartam: 45 perc.

Szóbeli: Az adott évfolyamon tanult irodalmi művekre, irodalomelméleti ismeretekre vonatkozóan összeállított kérdések megválaszolása, mely memoritert is tartalmaz.

A tanuló felkészülési időt kap, s lehetősége van jegyzet, vázlat készítésére, amelyet felhasználhat a szóbeli felelet közben.

2. Magyar nyelvtan

A vizsga egy írásban megoldandó feladatsorra épül. A feladatsor maximum 10 feladatot tartalmaz. A feladatsornak tartalmaznia kell egy szövegértésre épülő kérdéssort, egy az adott évfolyam anyagához kötődő fogalmazási feladatot, amelyben a fogalmazási készség mellett a helyesírást is értékeljük. Időtartama: 45 perc.

3. Történelem

A vizsga két részből áll. Írásbeli, szóbeli. Írásbeli feladatsora az adott évfolyam egyetemes és magyar történelmi eseményeire vonatkozó feladatokat tartalmaz. Időtartama: 45 perc. Szóbeli vizsga: a szóbeli vizsgán a magyar, az egyetemes történelmi eseményekre vonatkozó kérdések megválaszolása (kérdés-felelet formájában).

4. Idegen nyelv

A vizsga két részből áll, írásbeli, szóbeli. Írásbeli: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. A feladatsor maximum 10 feladatot tartalmaz, amellyel a tananyag nyelvtanát és szókincsét kérjük számon. Időtartama: 45 perc.

Szóbeli: Az adott évfolyamon tanult ismeretekre vonatkozóan összeállított kérdéssorra épülő szóbeli felelet, kérdés-felelet formában. Felkészülés: 30 perc, feleltetés: 15 perc.

5. Informatika

- A vizsga két részből áll, írásbeli, szóbeli. Írásbeli: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. A feladatsor maximum 10 feladatot tartalmaz. Időtartama: 30 perc. Gyakorlati: az adott évfolyamon tanult ismeretek alkalmazását igénylő gyakorlati feladat megoldása. Elkészítés időtartama: 45 perc. Vizsgamunka bemutatása: 10 perc.
6. Matematika
- A vizsga két részből áll, írásbeli, szóbeli. Írásbeli: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. A feladatsor maximum 6 feladatot tartalmaz. Időtartama: 45 perc. Szóbeli: Az adott évfolyamon tanult ismeretekre vonatkozóan összeállított feladatsorra épülő szóbeli felelet, amely tartalmazza az adott évfolyamon tanult szabályokat is. Felkészülés: 30 perc, feleltetés időtartama: 15 perc.
7. Fizika
- A vizsga két részből áll, írásbeli, szóbeli. Írásbeli: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. A feladatsor maximum 10 feladatot tartalmaz. Időtartama: 45 perc. Szóbeli: Az adott évfolyamon tanult ismeretekre vonatkozóan összeállított kérdéssorra épülő szóbeli felelet, amely tartalmazza az adott évfolyamon tanult szabályokat is. Felkészülés: 30 perc, feleltetés időtartama: 15 perc.
8. Technika
- A vizsga gyakorlati részből áll. Az adott évfolyamon tanult ismereteket megkívánó alkotás létrehozása. A feladat ismertetése után a tanuló felkészülési időt kap. Lehetősége van jegyzet, vázlat készítésére, amelyet felhasználhat az alkotás elkészítésénél. Időtartama: 45 perc.
9. Természetismeret
- A vizsga két részből áll, írásbeli, szóbeli. Írásbeli: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. A feladatsor maximum 10 feladatot tartalmaz. Időtartama: 45 perc. Szóbeli: Az adott évfolyamon tanult ismeretekre vonatkozóan összeállított kérdéssorra (5 biológiai, 5 földrajzi jellegű) épülő szóbeli felelet, amely tartalmazza az adott évfolyamon tanult szabályokat is. Felkészülés: 30 perc, feleltetés időtartama: 15 perc.
10. Földrajz
- A vizsga két részből áll, írásbeli, szóbeli. Írásbeli: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. A feladatsor maximum 10 feladatot tartalmaz. Időtartama: 45 perc. Szóbeli: Az adott évfolyamon tanult ismeretekre vonatkozóan összeállított feladatsorra épülő szóbeli felelet. A tanuló felkészülési időt kap, lehetősége van jegyzet, vázlat készítésére, amelyet felhasználhat a szóbeli felelet közben. Felkészülés: 30 perc, feleltetés időtartama: 15 perc.
11. Biológia
- A vizsga két részből áll, írásbeli, szóbeli. Írásbeli: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. A feladatsor maximum 10 feladatot tartalmaz. Időtartama: 45 perc. Szóbeli: Az adott évfolyamon tanult ismeretekre vonatkozóan összeállított feladatsorra épülő szóbeli felelet. A tanuló felkészülési időt kap, lehetősége van jegyzet, vázlat készítésére, amelyet felhasználhat a szóbeli felelet közben. Felkészülés: 30 perc, feleltetés időtartama: 15 perc.
12. Kémia
- A vizsga két részből áll, írásbeli, szóbeli. Írásbeli: Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok megoldása. A feladatsor maximum 5 feladatot tartalmaz. Szóbeli: Az adott évfolyamon tanult ismeretekre vonatkozóan összeállított feladatsorra épülő szóbeli felelet. A vizsga időtartama: 45 perc. Szóbeli: Az adott évfolyamon tanult ismeretekre vonatkozóan összeállított feladatsorra épülő szóbeli felelet. A tanuló felkészülési időt kap, lehetősége van jegyzet, vázlat készítésére, amelyet felhasználhat a szóbeli felelet közben. Felkészülési idő: 30 perc, feleltetés időtartama: 15 perc.
13. Hon- és népismeret

Szóbeli vizsga. Az adott évfolyamon tanult ismeretekre vonatkozóan összeállított kérdéssorra épülő szóbeli felelet. Időtartama: 30 perc.

14. Rajz

Gyakorlati vizsga. Az adott évfolyam gyakorlati anyagából rajz készítése, ill. az előzetesen megbeszélt témakörben otthon készített rajzok bemutatása. A vizsga időtartama: 45 perc.

15. Ének

A vizsga két részből áll, írásbeli feladatsor az adott évfolyam zene történet, zeneelmélet formatani ismereteket számonkérő feladatok megoldása. időtartama: 20 perc. Szóbeli: Az adott évfolyamon tanult zeneművekre, zeneelméleti ismeretekre vonatkozó kérdéssorra épülő szóbeli felelet. Időtartama: 30 perc.

16. Testnevelés

A vizsga gyakorlati részből áll. Az adott évfolyam tananyagát számonkérő feladatok, gyakorlatok végrehajtása. Bemelegítés után a gyakorlatok bemutatása. A vizsga időtartama: 30 perc.

Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű, integrált általános iskolai nevelése, oktatása

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 13. bekezdése szerint **kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:**

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
  - a kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

A 4. § 25. bekezdés szerint sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló (SNI): „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján

- mozgásszervi,
- érzékszervi,
- értelmi vagy
- beszéd fogyatékos,
- több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- autizmus spektrum zavarral vagy
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Helyi tantervünk kidolgozása során alapelveként vettük figyelembe, hogy a fogyatékos gyermek is ugyanabban a kultúrában, emberi közösségben, társadalomban él, mint ép társa.

Ezért felnőtté válásához biztosítjuk az iskolai kereteinken belül elsajátítható tudást és a képességek kialakítását, szem előtt tartva egészséges személyiségfejlődésük megalapozását, fejlesztését, illetve a nevelésükhöz-oktatásukhoz nélkülözhetetlen speciális szükségleteiket.

Alapelvek

- A speciális nevelés alapeszménye, olyan elfogadó környezet kialakítása, ami a sérült gyermek erőseit, sikeres próbálkozásait értékeli, másságát elfogadja, a sajátos értelmi és

személyiség állapotához igazodó nevelést, oktatást helyezi előtérbe, és ez a sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését eredményezi.

- Befogadó intézményként vállaljuk a sajátos nevelési igényű tanulók sérülés-specifikus ellátásához szükséges, a jogszabályokban meghatározott többlétszolgáltatások biztosítását, a sajátos nevelési igény típusának megfelelő gyógypedagógus rendelkezésre állását
- A tanítás-tanulás folyamatában maximálisan figyelembe vesszük az egyes tanuló sajátos nevelési igényét, sérülés-specifikus szükségletét és ennek érvényt szerzünk az egyedi sajátosságokhoz igazított differenciált tartalmak, módszerek, eszközök alkalmazásával.

Célok

- A fogyatékból eredő hátrányok megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés-specifikus szempontú támogatása.
- Az együttnevelés feltételrendszerének minél teljesebb megteremtése, ami a sérült és többségi tanulók komplex személyiségfejlesztését egyaránt elősegíti.

SNI tanulók habilitációs, rehabilitációs ellátása

- Az SNI tanulók különleges gondozást igényelnek. Olyan tanítási-tanulási folyamatot kell számukra biztosítani, ami problémájuk megoldásához segítséget nyújt (pl.: eszközök, időkeret, stb.) úgy, hogy a tanuló egyéni sikereket érjen el.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére egyéni fejlesztési tervet kell készíteni. A megfelelő képzettségű szakember a törvényben előírt időkeretben foglalkozik a tanulókkal.
- A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Az integrált nevelésben, oktatásban részt vállaló közoktatási intézményként igénybe vesszük az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, szak- és pedagógiai szakmai szolgáltatását, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmény segítségét.

Iskolánk a sajátos nevelési igényű gyermekek, a részképesség zavar tüneteit mutató tanulók oktatását, fejlesztését is felvállalja. A részképesség zavarok körébe az iskolai teljesítményeknek, olvasás, írás, számolás elsajátításának és képességének zavarait, valamint az általuk kiváltott magatartási, vagy tanulási zavarok komplex tünet együttesét soroljuk. Jellemzője, hogy a részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik. Ide tartoznak azok a tanulók is, akik súlyos figyelemzavaruk, vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képességük miatt a tanulási szituációba beilleszkedni nem tudnak,

állandó személyes megerősítésre szorúlnak.

A részképesség zavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással (a kieső részképességgel) kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződik ki. A tanuló önmaga is kompenzálni kezdi a sikertelenséget: jó esetben más, a számára könnyebb tantárgyi tevékenységgel, kedvezőtlen esetben extrém magatartással, beilleszkedési zavarral. A tanulási zavar másodlagosan okozhat magatartási zavart, illetve magatartási probléma eredményezhet tanulási zavart – a tünetek tehát egymásba átmehetnek, illetve halmozódhatnak.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő integrált oktatásuk. Siker kritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- Az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A nyitott tanítási tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki

- a) a tananyag feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző módosulásait;
- b) szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- c) a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján, szükség esetén megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- d) egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;

- e) alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- f) együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanár az együttműködés során

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- e) figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.